

DRŽAVNO TOŽILSTVO V LJUBLJANI

Številka 14. I. 1932

925010

_____ krat. _____ prilog

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

LETA 1931

V LJUBLJANI 1931

ZALOŽIL ŠKOFIJSKI ORDINARIAT V LJUBLJANI

TISKALA JUGOSLOVANSKA TISKARNA

LJUBLJANSKI
ŠKOLJSKI LIST

LETA 1902

IZDANJE
KOLEGIJA V Ljubljani
KOLEGIJA V Ljubljani

Kazalo

k letniku 1931 Ljubljanskega škofijskega lista. — Skupaj 11 številk.

	Stran		Stran
A			
Apostolsko pismo »Nova impendet« pa- peža Pija XI.	125	Gozdovi, cerkveni in nadarbinski, seč- nja in vzgajanje	118
Apostolstvo sv. Cirila in Metoda	112	Gregorij, škof: Vernikom o praznovanju nedelj in praznikov	1
B			
Birmanci, seznamek za l. 1931	147	Gregorij, škof: Vernikom o pomoči bednim	128
Birmovanje v l. 1931	12	I	
Blagoslov planinskega orodja	146	Instrukcija o raziskavanju gojencev se- menišč pred ordinacijami	85
C			
Cerkvene starine, prodajanje	50	Instrukcija o zakonskih zadržkih so- rodstva v 2/1. kolenu	139
Cerkveni in nadarbinski gozdi, sečnja in vzgajanje	118	Italijanski državljani, poroke	19
Cerkveni molitvenik, raba	48	Izpiti duhovnikov v zm. kan. 130	16
Cerkveno praznovanje državnih praz- nikov	76	K	
D			
Davčna oprostitev obvezancev z deve- timi otroki	82	Kanonična vizitacija, naredba	8
Dekanska konferenca l. 1931, poročilo . .	92	Kanonična vizitacija v l. 1931	12
Dekanska konferenca l. 1932	146	»Karitas« — posmrtninsko zavarovanje .	119
Dekanska vizitacija podružnic	104	Katehetske nagrade, višina	121
Družba treznosti, poročilo za l. 1930 . .	79	Knjiga birmancev	50
Državni prazniki in šolske maše	76	Konference v l. 1931	13
Duhovne vaje v l. 1930	17	Konference Sodal. ss. C. J. v l. 1930 . .	62
Duhovne vaje duhovnikov, skupne . . .	82	Konkurzni izpiti, dodatna tvarina . . .	15
Duhovne vaje za dekleta in žene	140	Konkurzni razpisi: Mengeš, Sv. Ožball na Jezerskem, Raka, Zagradec	52
Duhovska noša, referat	96	Kolovrat	68
Duhovska noša, naredba	115	Poljane pri Toplicah	132
E			
Educatio sexualis, eugenica	74	Kanonikal v Novem mestu	143
Efeški koncil, 1500 letnica	62	Zapoge, Nova Oselica	148
Evharistična vzgoja otrok	92	Krošnjarenje in detajlno potovanje . .	142
G			
Gospodarsko leto, štetje po solničnem letu	103	Kuluk nadarbinarjev	121
M			
Marijini vrteci in Marijine družbe . . .	15	M	
Matični izpiski in nove hišne številke . .	142	Marijini vrteci in Marijine družbe . . .	15
Misijonski praznik	117	Matični izpiski in nove hišne številke . .	142
Molitev za Rusijo in sveto edinost . . .	116	Misijonski praznik	117

	Stran		Stran
Molitve za versko svobodo naših narodnih bratov	46	Rodriguez-Vodenik: Vaja v krščanski populnosti	67, 122, 143
Mrtvorojeni, vpis v matice	83	Dr. Josip Jerše: Pozdravljena, Kraljica	67
N			
Naredba o kanonični vizitaciji	8	Dr. Mihael Opeka: Knjiga postave II.	83
Novomašniki l. 1931	16	Dr. Rudolf Andrejka: Napake v slovenskem izrazoslovju	83
O			
Odpustek križevega pota za bolnike	75	Dr. Ivan Tul: Kraljica vernih duš	83
Odpustek za invokacijo »Regina Apostolorum«	61	Alozij Stroj: Sv. Anton Padovanski — žudodelnik	84
Odpustek za korne molitve	61	Nebeške rože	122, 131
Okrožnica »Casti connubii« papeža Pija XI.	21, 53, 69	Dr. Mihael Opeka: Knjiga postave III.	131
Okrožnica »Casti connubii«, dušnopastirska izraba	109	Kraljestvo božje	143
Oznanila, cerkvena	65	Služba božja pri podružnicah in ekspoziaturah	77
P			
Pastirsko pismo jugoslovanskih škofov o naturalizmu in dobrotelnosti	133	Sodalitas ss. C. J., konference v l. 1930	62
Pastoralne konference v l. 1930, poročilo	34	Sprememba župnijskih mej: Mokronog — Trebelno	82
Patrona bolniških strežnikov	61	Subdelegacija za poroko	81, 120
Planinsko orodje, blagoslov	146	Š	
Podružnice, dekanska vizitacija	101	Škofijska kronika 20, 52, 68, 84, 123, 132, 144.	148
Podružnice, služba božja	77	U	
Pomoč krajem, prizadetim vsled suše	141	Umrli duhovniki:	
Poroke italijanskih državljanov	19	Dr. Josip Lesar, Janko Sedej	20
Postna zapoved za l. 1931	7	Franc Kušar, Janez Bartelme	52
Poziv cerkvenega sodišča	120	Anton Jamnik, Martin Kerin	68
R			
Razne objave 19, 50, 66, 82, 121, 141.	147	Leopold Černe, Andrej Plečnik, Franc Hoeningman, Karel Kokolj	124
Razstava cerkvenih paramentov in posod	65	Anton Žlogar	132
Rentni davek	66	P. Angel Mlejnik	144
Rodbinska imena, vpisovanje v matice	80	Nadžkof dr. Fr. B. Sedej	145
S			
Seznamek birmancev v l. 1931	147	P. Hubert Rantl, p. Severin Fabiani	148
Seznam zvonov v škofiji	81	Unio apostolica	14
Slovstvo:		Uradne vloge	82
P. Mavricij Teraš: Pri studencih zdravja in moči	20	Uradni jezik v dopisovanju	66
Dr. Mihael Opeka: Knjiga postave I.	20	V	
Lučka z neba	20	Vojaška pokopališča	51
Kvišku zdaj dežela vsa!	67	Z	
Adrian Egger: Kirchliche Kunst- und Denkmalpflege	67	Zakon o državljanstvu	50
Josip Volc: Otok. I. in II.	67	Zakonske ločitve a thoro et mensa	49
		Zastave, državne, izobešanje	19
		Zavod sv. Stanislava, razglas o sprejemu	78
		Zgradarina za cerkvene zgradbe, oprost	51
		Zvonovi, odlok o rabi	74
		Zvonovi, seznam	81

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1931.

Ljubljana, 31. januarja 1931.

Štev. 1.

1.

Gregorij,

po božji in apostolske stolice milosti

škof ljubljanski,

vsem vernikom pozdrav in blagoslov v imenu božjem.

Ko sem zadnja leta prišel v različne kraje škofije, sem mnogokje z žalostnim srcem opazil, da se Gospodov dan ne posvečuje več tako vestno, kakor zahteva božja in cerkvena zapoved, marveč da se božja postava prezira, se opravljajo prepovedana dela in zanemarja božja služba. Globoko v srce me je zaskrbelo, ko sem to videl, kakor Ezdra v stari zavezi. Mogel bi z njegovimi besedami bridko potožiti: »Tiste dni sem videl v Judu ljudi na Gospodov dan tlačilnice tlačiti, snopje nositi in na osle nakladati vino in grozdje in smokve in vsakršna bremena in na Gospodov dan v Jeruzalem nositi« (2 Ezdr 13, 15). In kakor je Ezdra svoje ljudstvo zarotil, naj tega ne delajo, naj ne skrunijo Gospodovega dneva, tako, predragi verniki, bi vam tudi jaz rad za začetek letošnjega postnega časa na kratko razložil pomen tretje božje zapovedi: Posvečuj Gospodov dan. Rad bi vam pokazal, da je nedelja velik dar dobrega Boga, kakor lep solnčen dan med meglenimi tedni. Hvaležni moramo biti Bogu za ta dar.

Bog sam je en dan v tednu blagoslovil in posvetil, kakor nam sporoča sv. pismo: »In je blagoslovil sedmi dan in ga je posvetil, ker je ta dan počival od vsega svojega dela, ki ga je bil Bog ustvaril in dokončal« (1 Moz 2, 3). Gospodov dan naj bi bil blagoslovljen za celega človeka, za njegovo telo in dušo.

I.

Za telo je nedelja blagoslovljena v počitku od težkega vsakdanjega dela. Po božji naredbi je človeško življenje delaven dan. Z delom, telesnim ali duševnim, si mora vsakdo služiti svoj kruh v potu svojega obraza. Med delavnike pa je Gospod postavil svoj dan, na katerega si naj človek obriše pot z obraza. »Šest dni delaj in opravljaj vsa svoja dela, sedmi dan pa je dan Gospoda, tvojega Boga« (2 Moz 20, 9, 10). »Ne delaj ta dan nobenega dela, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne vol, ne osel in nobena tvoja živina... da počije tvoj hlapec in tvoja dekla kakor tudi ti« (5 Moz 5, 14). Ali slišite iz teh božjih besed skrb dobrega Očeta za svoje otroke? Počitek zahteva Bog sedmi dan, pa ne za se in ne zaradi sebe, ampak za nas. Mi smo potrebni počitka, ne pa Bog. V tem počitku leži poseben

blagoslov, ki ga je Bog po besedi sv. pisma nedelji podelil. Vprav vsak sedmi dan potrebuje počitka človeška narava, nobena druga razdelitev ji ni tako primerna, saj Bog, ki je človeka ustvaril, njegovo naravo in njene potrebe najbolj pozna, zato nobena človeška modrost božjih naredb ne more izboljšati. Za časa francoske revolucije so poizkusili uvesti vsaki deseti dan za počitek, a človek ni zdržal, morali so se povrniti zopet k sedemdnevni tednu, kakor ga je Bog naredil. Tudi ruski poizkus s petdnevnim tednom bo prav tako propadel, ker Boga nihče ne more popravljati.

Med svetovno vojno, ko so bile najboljše delovne moči zdoma in je bila za vsakdanjo prehrano huda stiska, je cerkvena oblast dovoljevala ob nedeljah delo na polju, pa to le zaradi nujne potrebe. Mnogokje so se vsled tega ljudje razvadili, da brez pomisleka delajo v nedeljo brez potrebnega dovoljenja tudi tedaj, ko ni nobene nujne sile. Predragi verniki! Bojim se, da bo tako zanemarjanje božje postave odgnalo božji blagoslov od vsega našega dela. Nedeljsko delo ni blagoslovljeno, ne prinese koristi. Kar Bogu vzameš, ti vrag zopet odnese, tebi v resnici ostane le greh, za katerega se boš moral pokoriti. Sveti arski župnik, Janez Vianney, je imel navado reči: »Dva pota sta, po katerih se jako hitro pride v uboštvu: tatvina in pa nedeljsko delo.« Čujte, kaj Bog napoveduje svojemu ljudstvu, ki njegovih zapovedi ne drži: »Ako boste moje postave zaničevali... in ne boste izpolnjevali tega, kar sem zapovedal... bom tudi jaz vam tole storil: Naglo vas bom obiskal z uboštvom... Zastonj boste žito sejali, katerega bodo sovražniki požrli« (3 Moz 26, 15. 16). Delo na Gospodov dan je zaman, ker nima blagoslova božjega.

Da bi opravičili nedeljsko delo, se ljudje na razne načine izgovarjajo. Podjetniki, katerim gre le za to, da imajo čim večji dobiček, trdijo, da so se današnji časi tako spremenili, da se mora obrat neprekinjeno vršiti in da bi bila velika narodnogospodarska škoda, ako bi ob nedeljah delo počivalo. Angleški lord Beaconsfield je drugačnega mnenja, ko pravi: »Od vseh božjih naredb je tista, ki nam nedeljo in nedeljski počitek zagotavlja, najboljša. Moje mnenje je, da je to eden največjih blagoslovov za človeštvo, vogelni kamen civilizacije. Ako bi se ta zapoved zanemarila, mora zdravje narodov trpeti.« — Siromašnejši sloji pa se izgovarjajo z bedo: »Vsak dan moram jesti, zato moram tudi vsak dan zaslužiti.« Siromaštvo in beda, ki je danes, žal, res velika, nikdar in nikoli ni posledica nedeljskega počitka. Pokažite mi kje na svetu človeka, ki je zaradi tega ubog, ker ob nedeljah ne dela! Ne najdete ga nikjer! Pa tudi ne morete pokazati človeka, ki bi bil obogatel zaradi tega, ker je ob nedeljah delal. Pač pa jih je mnogo, ki so vprav zaradi nedeljskega dela propadli in prišli na beraško palico. Vrl krščanski trgovec je opominjal obrtnika, ki je redno ob nedeljah delal. Obrtnik mu je odvrnil: »Ubog sem in moram ob nedeljah delati, drugače ne morem živeti.« Trgovec pa mu je odgovoril: »Ni čuda, da si ubog. Vprav zaradi tega si ubog, ker nedelje ne posvečuješ. Kako naj te Bog blagoslavlja, ko pa na Gospodov dan delaš? Veš kaj, napraviva pogodbo. Izpolni tretjo božjo zapoved ter nehaj ob nedeljah delati. Zavežem se, da čez pol leta zopet pridem in ti plačam vso škodo, ki jo boš trpel zaradi nedeljskega počitka.« Obrtnik je bil s tem zadovoljen in segla sta si v roko. Ko je prišel trgovec čez pol leta vprašat, koliko je dolžan za nastalo škodo, je obrtnik ves vesel zatrjeval: »O nič, prav nič! Nedeljski počitek mi ni povzročil nobene škode, nasprotno, prinesel mi je še dobiček. Pred pol letom sem imel še malo naročil, zdaj jih imam pa toliko, da vsem niti ustreči ne morem. Kmalu bom rešen

dolgov.« — Brez božjega blagoslova je delo zaman, skrunilcem nedelje Bog dela ne blagoslavlja.

Ne bilo bi pa prav, če bi to božjo zapoved prestrogo razlagali, kakor so to delali farizeji, ki niso pripuščali prav nobene izjeme. Jezus njihove pretirane strogosti ni potrdil. Ko so nekoč njegovi učenci sobotni dan trgali mimogrede na njivah klasje in s svežim zrnjem tešili svoj glad, so farizeji prišli ogorčeni k božjemu Učeniku in se pritožili nad početjem njegovih učencev. Pa ne zaradi tega, ker so na tuji njivi škodo delali, saj je Mozes v svoji postavi dovolil, da si je smel lačen človek na katerikoli njivi nasmukati zrnja, ampak zaradi tega, ker so na Gospodov dan s trganjem klasja opravljali hlapčevsko delo. Zveličar pa jih je opozoril, da so pač izjeme, ko sme človek tudi na prazniški dan delati, da si potolaži lakoto in je rekel: »Sobota je ustvarjena zaradi človeka in ne človek zaradi sobote« (Mr 2, 27). In še isti dan je Gospod imel priložnost v shodnici opozoriti poslušalce na pravilno umevanje tretje božje zapovedi. Ko mu na vprašanje, je-li dovoljeno v soboto dobra dela opravljati, niso znali odgovoriti, jih je sam vprašal: »Kdo izmed vas, ki bi imel ovco, bi je, če bi mu padla v jamo, ne prijel in ne izvlekel?« (Mt 12, 11.)

Iz dveh razlogov torej se sme tudi ob nedeljah delati. Prvič, ako človeka lastna stiska k temu prisili, drugič pa, ako je treba pomagati bližnjemu, ki je v stiski. Iz dobičkoželjnosti pa nedeljsko delo nikdar ni dovoljeno. Človek v svoji sebičnosti je nagnjen k temu, da ima tudi svojo željo po večjem dobičku ali zaslužku za stisko in silo, v kateri misli, da si more le z nedeljskim delom pomagati. Zaradi tega zahteva cerkev, naj tisti, ki misli, da je primoran v nedeljo delati, dobi od svojega pristojnega župnika dovoljenje. Ako tako dovoljenje dobi, potem sme imeti mirno vest, da ne greši zoper tretjo božjo zapoved in si božjega blagoslova ne odganja. Kristjan, ki resno svojemu Bogu služi in njegove zapovedi vestno izpolnjuje, se ob nedeljah ne bo zlahka odločil za delo; še tedaj, kadar je res skrajna sila in potreba, bo prej delal za bližnjega, kakor pa za se.

Predragi verniki, spoštujte Gospodov dan. Bodi vam dan počitka za telo, saj za to ga vam je Gospod dal, da vam bo blagoslovljen, kakor ga je vsemogočni Stvarnik sam blagoslovil nam v zveličanje.

II.

Sv. pismo nam v prvi Mozesovi knjigi pripoveduje, da Gospod Bog sedmega dneva ni samo blagoslovil, ampak da ga je tudi posvetil. Zaradi tega terja tretja božja zapoved od nas, da ne počivamo samo od težkega dela, temveč da Gospodov dan tudi posvečujemo, da bo nedelja duši v posvečenje in zveličanje. To je drugi del vsebine tretje zapovedi. »Moje dneve posvečujte, da bodo znamenja med menoj in vami in da izkusite, da sem jaz Gospod vaš Bog« (Ezek 20, 20), pravi Bog po preroku.

Tudi glede druge nedeljske dolžnosti vidim mnogokje v škofiji bolj žalostno sliko. Mnogim je nedelja sicer dan počitka in oddiha za telo, ni pa dan posvečenja za dušo. Za božjo službo, za sv. mašo se ne zmenijo. Že v soboto popoldne hite od doma v naravo, v planine, na izlete in druge oddihe. O, dragi verniki! Kako iz srca privoščim vsem, ki v temačnih prostorih ali tovarnah prebijejo ves teden, da se v nedeljo naužijejo zraka in solnca in se nagledajo lepote božjega stvarstva! A glejte, telo si okrepijo, duša jim pa vene in hira. Želi si sicer nadnaravnega življenja v Bogu in nedelja je za to, da se duša v tem božjem življenju prenovi, moči, milosti

in blagoslova za ves teden dobi, pa ubogi duši ničesar tega ne dajo. In vendar je vsega tega potrebna bolj, kot telo oddiha. Saj je nedelja šele tedaj prava nedelja, kadar jo telo in duša obhajata.

Mnogi pa počivajo, a ne za Boga, ampak za hudobnega duha. Telesno delo pustijo, da imajo prosto za greh. Vsakotedenska poročila in sodnijski zapisniki dokazujejo, da se največ hudodelstev zgodi vprav ob nedeljah in praznikih, da se torej Gospod Bog na svoj dan najčesteje in najhujše žali. Ob nedeljah je največ razuzdanih veselic, kjer se strasti vzbujajo, z nezmerno pijačo še bolj razpalijo, da je Gospodov dan mnogim, namesto v blagoslov, v časno in večno prokletstvo.

Nedelja je dan božje družine. Okrog oltarja pri daritvi sv. maše se zbirajo verniki, kakor se zbere vsa družina, starši, otroci in posli, okrog družinske mize. Med tednom se marsikateri s svojimi načrti in mislimi oddalji daleč od Boga, svojega Očeta, v nedeljo pa naj bi se vrnil k svojemu Bogu, kakor se vrne otrok, ki služi izven očetove hiše, v nedeljo zopet v naročje družine, se v njej nekako prenovi in z novimi močmi zopet na svoje delo hiti.

So verniki, ki pravijo, da svojo božjo službo opravijo ob nedeljah v prosti naravi, kjer jih nič ne moti, in da se tako poglobijo v veličino božje lepote in vsemogočnosti. Res je, da vsak človek, ki nekoliko misli, najde v naravi, zlasti v nepopisno veličastnem planinskem svetu, sledove Boga Stvarnika. A verska čustva, ki se človeku vzbude v naravi, še ne pomenijo božje službe, ki jo sv. Cerkev pod smrtnim grehom predpisuje vsem katoličanom, ki so izpolnili sedmo leto in ki niso iz resničnega vzroka zadržani. Pa se tuptam kdo začudi: Ali je res smrten greh, če v nedeljo ne grem k sv. maši? Res, je smrten greh, ako brez primerne vzroka nisi pri sv. maši. Kakor se morda to komu trdo čuje, resnica je, ki je človek spremeniti ne more, ker je božja resnica, in je Bog tisti, ki bo človeka sodil tudi zaradi nedeljske sv. maše. Torej, tako vprašujete, človek, ki bi v nedeljo brez razloga ne bil pri sv. maši, pa bi na to umrl, bi bil pogubljen? Bil bi pogubljen, gotovo, a bržkone ne samo zaradi tega enega smrtnega greha. Saj kdor nedelje ne posvečuje, se tudi drugih grehov navadno ne varuje. Če tretjo božjo zapoved zanemarja, bržkone tudi drugih preveč skrbno ne izpolnjuje, in le to dokazuje, da njegovo versko življenje pojema, če ni že povsem zamrlo. Vse zapovedi božje so v ozki zvezi, ker so desetere zapovedi le podrobna razdelitev ene zapovedi: Ljubi Gospoda svojega Boga nad vse, bližnjega pa kakor samega sebe. Čital sem poučno dogodbico, ki naj vam jo povem, da spoznate, kako so v zvezi vse zapovedi božje. Deček dvanajstih let je imel dobro krščansko mater, a očeta, ki je bil hud nasprotnik Cerkve in verskega življenja. Neko nedeljsko jutro sreča oče svojega sinčka na poti v cerkev. »Kam greš?« ga nahruli oče. »K maši, oče!« mu odvrne deček. »Kaj, k maši? To je dobro za tvojo mater in sestre, ne pa za te, ki si fant. Ti greš z menoj!« Fantič povesi žalosten glavo in reče mirno: »Toda oče, v katekizmu stoji: Posvečuj Gospodov dan. Ali je tretja božja zapoved samo za mojo mater in moje sestre?« »Pa to je neumnost, neumnost!« je hitel oče frditi. Deček pa, ki je bil dobro poučen v verskih resnicah, odvrne očetu: »Oče, ako je tretja božja zapoved neumnost, je neumnost tudi četrta: Spoštuj očeta in mater.« Ta dečkov odgovor je očeta osupnil, da ga je mirno pustil iti k sv. maši. Fantove besede mu niso hotele iti več iz glave; ves teden jih je premišljeval, prihodnjo nedeljo pa šel sam s sinom k božji službi.

Za zveličanje ne zadostuje, da imamo neko megleno vero v Boga in ga na kak svoj način čustveno častimo, spolnjevati moramo vse njegove zapovedi. Tako pravi naš Zveličar: »Ne vsak, kdor mi pravi:

Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo; tem več kdor spolnjuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo« (Mt 7, 21). Svojo voljo, da jo spolnjujemo, nam je Bog razodel v zapovedih, ki nam jih je dal. Če tudi le eno zanemarjamo in se težko zoper njo pregrešimo, ne bomo mogli iti v nebeško kraljestvo. Zapoved pa je, da v nedeljo in zapovedan praznik Boga počastimo tako, da se udeležimo sv. maše, daritve, pri kateri se sam Sin božji daruje nebeškemu Očetu.

Kar se pa nedeljske sv. maše tiče, imajo verniki v mnogih krajih jako grdo razvado, ki Boga hudo žali in ga naravnost zasmehuje, da namreč gredo od doma nedeljsko opravljene, pridejo do cerkve, potem pa zunaj postajajo, dokler ne mine sv. opravilo, ali pa celo še prej v gostilno zavijejo, da niti prav do cerkve ne pridejo. Odkrito vam povem, dragi verniki, da te grde razvade ne morem razumeti in ne najdem nobenega razloga, ki bi pametnega človeka mogel nagniti k temu, da ostaja zunaj cerkve, kjer je znotraj še dovolj prostora. Pa ko bi bila to samo grda razvada, bi jo še prenašal, če tudi težko. A predragi verniki, to je smrten greh, huda žalitev Boga, tistega Boga, ki te bo enkrat sodil, v čigar roke ob smrti vsak brez izjeme pride in mu ulti ne more. Prihajati v nedeljo do cerkve, pa trdovratno zunaj ostajati, se pravi Bogu v obraz se rogati. Sv. Pavel zatrjuje: »Nikar se ne motite; Bog se ne da zasmehovati. Kar namreč kdo se je, to bo tudi žele« (Gal 6, 7). Kaj bodo želi tisti, ki Boga tako grdo zasmehujejo? Ali bi kateri izmed vas prenesel mirno tako žalitev? Povabil bi ljudi v goste in ti bi prišli, pa ostali pred hišo, nobeden ne bi prišel noter. Ti pa bi bil pripravil za nje obed, pogrnil mizo in najboljše jedi na njo postavil; pa stopil bi ven k njim in jih lepo prijazno vabil, naj vstopijo in se poslužijo. A tvoji povabljeni gostje bi se za te in tvoje vabilo niti ne zmenili, se med seboj pomenkovali, kakor da tebe sploh ne vidijo in ne slišijo, in bi postajali pred hišo tako dolgo, dokler približno bi trajal tvoj obed, potem pa bi odšli, ne da bi se poslovili. Ali bi kdo izmed vas tako javno žalitev mogel mirno prenesti? In Bog naj jo prenaša nedeljo za nedeljo po raznih krajih naše škofije? Ali mislite, da bo mirno gledal take žalitve? Bojim se, da bo pustil ob sodbi vse tiste, ki so zunaj cerkve ostajali, stati zunaj nebes, da jim bo dejal kakor nespametnim devicam: »Resnično, povem vam: Ne poznam vas« (Mt 25, 12). Strah me je božje sodbe za vse tiste, ki ob nedeljah ne stopijo v cerkev k sv. maši. Kako bodo vso večnost obžalovali, da niso tega storili, ko bi bilo zanje tako lahko. A njihovo kesanje po smrti bo prepozno, ker tako kesanje ničesar več ne popravi, ampak samo grize: »Njih črv ne umrje in ogenj ne ugasne« (Mr 9, 43), pravi Gospod.

Vsem tistim pa, ki so upravičeno zadržani, da ne morejo priti k sv. maši, bodisi, da so bolehnih, bodisi, da morajo dom varovati ali otroke oskrbovati, bodisi da jih težavna pot, grdo vreme ali nezadostna obleka ovira, vsem tem pa v tolažbo povem, da jim Gospod ne bo v zlo štel, če niso prišli k Njemu v božjo hišo. On sam bo k njim na dom prišel s svojim blagoslovom in svojo milostjo, če le iskreno po njem hrepenijo in svoje misli k oltarju v cerkvi obrnejo ter, kadar zvon čujejo, v duhu pokleknejo s tistimi, ki so v cerkvi, in ponižno počastijo Sina božjega v sv. hostiji. Več blagoslova bodo deležni, kakor tisti, ki se v cerkvi dolgočasijo in svoje misli povsod drugod pasejo, samo ne pri tem, kar se pri božji službi godi.

Tudi v tem oziru, predragi verniki, si vest izprašajte, kako ste v cerkvi udeleženi pri sv. daritvi. Ako samo v klopi sedite, ali v kakem kotu

stojite, misli vaše pa niso pri daritvi, se niti ne zavedate, kaj se na oltarju godi, potem pač ne greste iz cerkve polni novih moči in milosti za vestno in srečno izvrševanje svojih dolžnosti. Brez posebnega sadu je bila sveta maša za vas. Suh in trd si vstopil v cerkev, enako suh in trd odhajaš, ni zazelenelo pod gorkim žarkom božje milosti v tvoji duši, niso zacvetele na novo cvetke krščanskih čednosti. Strašna suhota mora biti v duši tistega, ki se med sv. mašo dolgočasi. Ali se res ne spomni več, da je sv. maša obnovitev krvave daritve Jezusove na križu? Ali res ne veruje več, da je Jezus, Sin božji, pričujoč na oltarju, da se on daruje, da on za nas moli, se zahvaljuje, in prosi nebeškega Očeta? Vse to se na oltarju godi med sveto mašo, a za nič se ne zmeni dolgočasnež, ki blizu vrat komaj čaka konca, da bo mogel hitro pobegniti iz kraja, kjer Bog svoj blagoslov deli. O, krvava, prva daritev na Kalvariji, kako globok in strašen vtis je naredila na ljudi, ki so bili navzoči: »In vse množice, ki so se bile sešle, da bi to gledale, so se trkale na prsi, ko so vidеле, kaj se je zgodilo, in so se vračale«, pripoveduje sv. Luka (Lk 23, 48). Ko se ta prva daritev obnavlja v nedeljo po naših cerkvah, ali so naša srca trša in mrzlejša kot srca tistih, ki so Jezusa križali, da se ne sklonimo in skesani trkamo na svoje prsi: »Jezus, tebi živim; Jezus, tebi umrjem; Jezus, tvoj sem živ in mrtev«?

Gospodov dan, dragi verniki, ima ozko zvezo z večnostjo, je tako rekoč začetek večnosti. Kakršna je tvoja nedelja, takšna bo tvoja večnost. Ko bodo angelski zbori ob sodnem dnevu zapeli svoj trikratni: Svet, svet, svet si Gospod, Bog nebesnih sil — tedaj bodo eni šli k večni združitvi z Bogom v nebesa, drugi pa za večno proč od Boga. Tedaj se bo zapel poslednji: *Ite, missa est* — Maša je končana, pojdite v miru! Ali bomo šli tedaj vsi v božji mir? Pojdemo, ako smo v življenju zapovedi božje izpolnjevali, tudi tretjo božjo zapoved: Posvečuj Gospodov dan. Če ga tukaj posvečujemo, bomo uživali tudi večni Gospodov dan, dan počitka in najslajše službe božje.

*

Razložil sem vam, dragi v Gospodu, na kratko vsebino tretje božje zapovedi; opozoril vas na to, kako se ta zapoved zanemarija in se Bog hudo žali, opozoril vas tudi na odgovornost, ki jo ima vsak pred božjo sodbo glede Gospodovega dne.

Popravite, kolikor doslej v posvečevanju nedelj in praznikov niste prav ravnali. V nedeljo se najbolj pozna, koliko ste verni, koliko je ljubezni božje še v vas. Iz vaše nedelje se da sklepati, kakšna bo vaša večnost. Če boste vi Gospodu zvesti, bo on svoje obljube držal in svoj blagoslov nad vas razlil, kakor je po preroku Izaiju napovedal: »Kateri moje dneve ohranijo, jim bom dal v svoji hiši in v svojem ozidju prostor... večno ime jim bom dal, katero se ne bo zgubilo... Vse, ki moj dan ohranijo, da ga ne skrunijo in se držé moje zaveze, nje popeljem na svojo sveto goro« (Iz 56, 4. 7). Da bi vsi bili v številu onih, ki Gospodove dneve ohranijo in katere bo Gospod peljal na svojo sveto goro, v svoja večna blažena nebesa, naj Vas blagoslovi vsemogočni Bog Oče, Sin in Sveti Duh in ta blagoslov naj bo nad vami vsemi vse dni življenja. Amen.

V Ljubljani, na god sv. Neže, dne 21. januarja 1931.

† Gregorij,

škof.

2.

Postna zapoved za l. 1931.

Pooblaščen od sv. stolice določujem glede postne zapovedi za leto 1931. v ljubljanski škofiji:

I.

1. Zapoved o *zdržnosti* zahteva edinole *zdržnost* od mesa in mesne juhe. Torej je vse dni *zdržnosti* dovoljeno rabiti katerokoli živalsko maščobo.

2. Zapoved o *postu* dovoljuje samo enkratni obed na dan; vendar pa sme vsakdo kaj malega zaužiti tudi zjutraj in zvečer, kakor je v dotičnem kraju navada. Dovoljeno je tudi pri istem obedu uživati meso in ribe. Glavni obed se sme preložiti od opoldne na večer.

3. Zapoved o *zdržnosti* veže vse, ki so izpolnili sedmo leto.

Zapoved o *postu* pa veže vse vernike od izpolnjenega enoindvajsetega do začetega šestdesetega leta.

II.

Katere dni v letu je zapovedana samo *zdržnost*, katere *zdržnost* in post, katere samo post? Odgovor:

1. *Zdržnost od mesa* je zapovedana vse petke celega leta.

2. *Zdržnost od mesa in post* sta zapovedana:

a) na pepelnično sredo;

b) ob petkih štiridesetdnevnega posta;

c) ob kvatrnih petkih;

d) v soboto pred binkoštni, na dan pred praznikom Marijinega vnebovzjetja (14. avgusta), na dan pred praznikom Vseh svetnikov (31. oktobra) in pred božičem (24. decembra).

3. *Samo post* je zapovedan vse druge dni štiridesetdnevnega posta, ob kvatrnih sredah in kvatrnih sobotah. Vse te dni, ob katerih je zapovedan samo post, je vsem vernikom dovoljeno uživati mesne jedi tudi pri večerji. Tisti pa, ki niso dolžni postiti se, smejo te dni uživati mesne jedi vselej, kadar kaj jedo.

4. Zapoved o *zdržnosti* in *postu* ne veže ob nedeljah štiridesetdnevnega posta, ob zapovedanih praznikih in tudi ne ob odpravljenih praznikih, ki jih v naši škofiji še praznujemo.

Na veliko soboto preneha opoldne zapoved o *zdržnosti* in *postu*.

Na dan pred božičem pa zapoved o *postu* in *zdržnosti* preneha pri večerji.

5. Od zapovedi *zdržnosti in posta* so izvzeti:

a) verniki v tistih krajih, v katerih je sejem, slovesno cerkveno praznovanje farnega patrona ali druga večja cerkvena slovesnost in se ondi zbere zelo mnogo ljudi;

b) vse postne dni v letu, razen dneva pred božičem in velikega petka: vojaki, orožniki in finančni stražniki ter njihove družine.

Od zapovedi *same zdržnosti* so vse postne dni v letu, razen dneva pred božičem in velikega petka, oproščeni: delavci v rudokopih in tovarnah in njih družine; sprevodniki po železnicah in potniki, ki morajo jesti v železniških gostilnah; uslužbenci in potniki na ladjah, kadar mo-

rajo na ladjah obedovati; vsi, ki so z družino in postrežniki v zdraviliščih; vsi, ki so po okolnostih primorani jesti v javnih gostilnah, in oni, ki so od drugih odvisni, pa si ne morejo oskrbeti postnih jedi; oni, ki žive po kaznilnicah, namreč kaznjenci, pazniki in drugi uslužbenci.

Vse one, ki se bodo olajšav posluževali, opominjam v zmyslu papeževega pisma, naj bi olajšavo posta nadomestili z dobrimi deli, zlasti z miloščino za reveže.

III.

Posameznim osebam ali rodbinam more po cerkvenem pravu (kan. 1245) iz pravega vzroka tudi njih župnik podeliti spregled od postne zapovedi. Pooblaščam pa tudi spovednike, da imajo isto pravico kakor župniki, toda samo pri spovedi.

Iz posebnih od Cerkve priznanih razlogov so od samega posta izvzeti:

a) bolniki in okrevajoči ter telesno slabotni, katere bi radi posta precej bolela glava ali bi imeli omotico;

b) matere pred porodom in po porodu, naj so tudi telesno zdrave in močne;

c) ubožci, ki živež beračijo ali imajo sploh nezadostno hrano;

d) delavci, ki morajo opravljati težka telesna dela, n. pr. kmetovalci, mizarji, kovači, zidarji, tkalci, kamnoseki, čevljarji itd., vsi ti so od postne postave izvzeti, čeprav so trdnega telesnega zdravja;

e) oni, ki morajo opravljati naporno duševno delo, n. pr. učitelji na osnovnih šolah; profesorji, če se morajo za predavanja naporno pripravljati, ali če morajo po štiri in več ur na dan učiti; dijaki, ki so večji del dneva v šoli in se resno bavijo z učenjem; misijonarji ob času misijonov.

IV.

Pooblaščen od sv. stolice določujem končno, da veljajo vse zgoraj našteje postne olajšave za vse vernike ljubljanske škofije tudi kadar se mude izven mej ljubljanske škofije.

Upam, da bomo tako olajšano zapoved vsi prav radi in vestno izpolnjevali. Molimo in delajmo pokoro, da se nas Bog usmili in ne postopa z nami, kakor bi s svojimi mnogimi grehi zaslužili.

V Ljubljani, dne 21. januarja 1931.

† Gregorij,
škof.

3.

Naredba o kanonični vizitaciji.

Škofova vizitacija ima trojen namen: pregled cerkvene uprave in delovanja duhovnikov; obnovitev verskega življenja v župniji in delitev sv. birme. »Ad sanam et orthodoxam doctrinam conservandam, bonos mores tuendos, pravos corrigendos, pacem, innocentiam, pietatem et disciplinam in populo et clero promovendam ceteraque pro ratione adjunctorum ad bonum religionis constituenda, tenentur Episcopi obligatione visitandae quotannis dioecesis« pravi kanon 343, § 1. Vizitacija je potemtakem eminentno dušno-

pastirsko delo, katero morajo opraviti vsi udeleženi duhovniki, predvsem seveda vizitator in pa župnijska duhovščina.

Da se ta veliki in sveti namen doseže, mora biti za vizitacijo vse dobro pripravljeno, vizitacija sama primerno izvedena, po njej pa vse izvršeno, kar vizitator kot potrebno naloži. V bistvu ostanejo za vizitacijo v veljavi vsi predpisi, ki so veljali v ljubljanski škofiji doslej in ki jih je uzakonila I. ljubljanska sinoda l. 1903. (Cap. VII, § 3, str. 210—220). Posebej pa opozarjam na sledeče:

I. Dušnopastirsko delo ob vizitaciji.

1. Priprava na vizitacijo. Ko župnik uradno izve za dan škofove vizitacije, naj to s prižnice vernikom oznani. Že pri tej priliki, pa tudi še kasneje, naj jih opozori, da škof ne prihaja v župnijo samo zaradi sv. birme, ampak da ima njegov prihod dušnopastirski namen v smislu kan. 343. Neposredno pred vizitacijo naj se po možnosti opravi devetdnevna v čast Sv. Duhu tako, kakor je predpisana za binkošti. Verniki naj se povabijo, da sprejmejo sv. zakramente in dobe popolni odpustek, ki ga Cerkev podeljuje ob priliki škofove vizitacije. Na dan vizitacije naj bo na razpolago zadostno število spovednikov (in spovednic). Jaz sam bom tudi spovedoval, vendar nimam na razpolago veliko časa, ker moram prvo vizitacijo opraviti temeljito, da dobim vpogled v stanje naše škofije. Redno bom spovedoval vsako jutro po tri ure, t. j. od pol 6 do pol 9. Sv. obhajilo se naj med tem deli vsaj vsake pol ure.

2. Priprava na sv. birmo. Sv. birma je vprav zakrament katoliške akcije, zato je v današnjih časih še prav posebno pomembna in važna. Priprava birmancev na prejem zakramenta naj stremi za tem, da spoznajo pomen in učinke tega zakramenta, da ga jim zunanja slovesnost, zabava in darila botrov ne zakrije in ne potisne preveč v ozadje. Po prejeti sv. birmi naj veroučitelji in sploh dušni pastirji večkrat opozarjajo otroke na milosti sv. birme, ki jim pomagajo zvesto in vestno živeti po sv. veri, da se jim tako vzbudi ponosna zavest, da so resnični kristjani, udje duhovnega telesa Kristusovega. Ko se vrši birmovanje precej točno vsako peto leto v vsaki župniji, naj bi dan birme imeli vsi odrastli verniki za spominski dan birme in ga porabili v to, da se obnovijo v milosti Svetega Duha in v stanovitnosti in odločnosti verskega življenja. Zaradi tega naj se priprava na sv. birmo raztega na vse župljane, ki naj se v pridigah in primernih pobožnostih prenove v Svetem Duhu.

Predvsem naj bi postali botri duhovno sodeležni sadov zakramenta sv. birme. Za birmanca je stroga zahteva, da je v stanu posvečujoče milosti božje; za botre pa vsaj zelo primerno, da iz spoštovanja do Svetega Duha tudi sprejmejo sv. zakramente in tako s čisto dušo sodelujejo pri sv. birmi. Jako nespoštljivo in za Svetega Duha žaljivo je, ako sodeluje pri sv. birmi boter, v čigar duši Svetemu Duhu ni prostora. Zaradi tega naj dušni pastirji toplo priporočajo botrom, da z birmanci vred opravijo sveto spoved in prejmejo sveto obhajilo, da bo dan svete birme tudi za nje dan milosti.

II. Predmeti vizitacije.

Po kanonu 344, § 1, obsega vizitacija *personas, res et loca pia*.

1. Osebe.

Prisotni naj so vsi gospodje duhovniki, ki bivajo v vizitirani župniji. Vizitatorjeva dolžnost je, da se pouči, kako se izpolnjujejo kanonični predpisi glede duhovniškega življenja (kan. 125—143; III. sinoda str. 16 do 29). Zato se mora vsak posamezen osebno zglasiti pri vizitatorju, mu predložiti liber intentionum in testament. Ob tej priliki more vsak odkrito in zaupno govoriti s svojim škofom, mu odkriti svoje želje, pritožbe in težave, saj prihaja škof med svoje kot oče in ne kot sodnik (cfr. kan 345).

2. Reči:

a) v cerkvi: oltarji (mensa, sepulchrum, nastavek), sakrarij, večna luč, spovednice, prižnica, krstni kamen, slike in kipi, orgle, cerkvene muzikalije;

b) v zakristiji: paramenti, cerkveno perilo, sv. posode, posode za sv. olja, burza za previdevanje, kadilnica s čolničkom, mašne in obredne knjige (v misalu novi oficiji!), oprema (križ, lavabo, klečalnik, tabula renovationis Sanctissimi etc.);

c) v pisarni župnijskega urada: vse matične knjige, status animarum, opravljeni zapisnik, zapisnik ustanovnih maš (kolikor jih obstoji), štolninski red in zapisnik, Liber memorabilium (kronika), oznanilna knjiga, župnijska intencijska knjiga, zapisnik pridig in krščanskih nauk, Škofijski listi (vezani!), arhiv (urejen v smislu II. sinode iz l. 1908.);

č) cerkvena in nadarbinska imovina: inventar (cerkveni in nadarbinski), dnevnik, rešitev zadnjega cerkvenega računa, gospodarski zapisnik, cerkvena blagajna (skontriranje), stanje cerkvenih in nadarbinskih nepremičnin.

NB! Pri pregledovanju cerkvene imovine in pri skontriranju cerkvene blagajne morajo biti navzočni tudi cerkveni ključarji, ki so za upravo cerkvene imovine soodgovorni.

3. Sveti kraji:

a) cerkev: splošno stanje zgradbe (zlasti strehe), zavarovanje stavbe, eventualne kapelice, podružne cerkve;

b) pokopališče: križ, prostor za nekatoličane, snaga in red, ograja;

c) nadarbinska poslopja: splošno stanje, zavarovanje;

č) druga cerkvi pripadajoča poslopja: splošno stanje, zavarovanje, vzdrževanje.

»Promemoria« v dosedanji obliki (I. sin. str. 217) odpade. Namesto nje se bo izdala posebna tiskovina: vizitacijsko poročilo, ki naj si jo vsak župni urad pravočasno oskrbi ter izpolni vestno in resnici odgovarjajoče, in sicer *ratione materiae graviter onerata conscientia*. Saj vizitacija nima namena vizitatorja varati, ampak mu pokazati stanje v pravi luči. Posebno pažnjo bom obračal na upravo cerkvene in nadarbinske imovine in na sarta tecta.

III. Red vizitacije.

Dosedanji red se je obnesel, zato ostane v bistvu nespremenjen.

1. Prihod vizitatorja je določen na približno pol 4. uro popoldne. Ako pride ob drugi uri, se bo to dotičnemu župnemu uradu pravočasno sporočilo. Sprejem naj se vrši v bližini cerkve, ob dežju pa pri cerkvenih vratih. Pri vstopu v cerkev se ponudi škofu aspergil. Pred

glavnim oltarjem sprejme domači dušni pastir iz škofovih rok štolo, izpostavi Najsvetejše, moli tri Očenaše in Zdravamarije, Čast bodi ter podeli blagoslov z Najsvetejšim. — Potem se poda vizitator v šolo, kjer se vrši kateheza v vseh razredih tako, kakor doslej. Na mizi naj bo povsod zapisnik o vzeti tvarini.

Po končani šolski vizitaciji pregleda škof cerkev, zakristijo, pokopališče (če je okrog cerkve) in se poda v župnijsko pisarno, kjer se vizitacija takoj nadaljuje. Cerkevni ključarji naj so navzoči takoj, da morejo potem pravočasno domov. Ako bi pa bili zelo oddaljeni, se more pregledati cerkvena imovina tudi na dan birme po končanem cerkvenem opravilu. Duhovniki župnije se osebno predstavijo pred večerjo. Ako se vizitacija pisarne zvečer ne dovrši, se nadaljuje na dan birme po končanem cerkvenem opravilu. Večerja naj bo ob 8. uri.

2. Na dan sv. birme je ob 9. uri slovesen vhod v cerkev. Pri vходу naj se baldahin ne uporablja. Ob vratih Crucifixus, aspergile, incensum! Po »Ecce sacerdos magnus« in pripadajočih molitvah slovesen pontifikalni blagoslov in oznanilo popolnega odpustka. Nato takoj pridiga vizitatorjeva. Po pridigi sv. maša. Medtem ko vizitator po sv. maši opravi kratko zahvalo, se po cerkvi razvrstijo birmanci. Le izjemoma, in to v slučaju res preobitega števila birmancev, se smejo razpostaviti birmanci tudi na prostem zunaj cerkve. Skrbeti je za lep red. Ako je birmancev veliko, prostora pa malo, naj odidejo drugi verniki, razen botrov in birmancev, ta čas iz cerkve. Po sv. birmi je opravilo za rajne. Na pokopališče pojdemo le, ako je okrog cerkve ali prav blizu cerkve.

3. Odhod vizitatorja bo iz cerkve ob primerni uri po kosilu, ki naj bi bilo redoma vsaj ob pol 1, in h kateremu naj se razen duhovščine nikdar nihče ne vabi. Glede kosila, prenočišča itd. bodo prizadeti gospodje župniki dobili pravočasno potrebna navodila v posebni okrožnici.

IV. Po vizitaciji.

Po vizitaciji bo dobil vsak vizitirani župnik pismeno rešenje. Iz stvari same sledi, kar je samoposebi umljivo, da bo to rešenje opozarjalo predvsem na morebitne nedostatke in na način, kako jih odpraviti. Prepis rešenja bo dobil tudi pristojni gospod dekan, katerega dolžnost v smislu kan. 447, § 1, 2° je nadzorovati, da se »decreta lata ab Episcopo in sacra visitatione« v resnici tudi izvršijo. Zato morajo dekani v svojih vizitacijskih poročilih (zlasti prvo leto po škofovi vizitaciji) omeniti, ali so se nalogi, dani v vizitacijskem rešenju, izvršili, in če ne, zakaj se to ni zgodilo.

Z božjo pomočjo, pod vodstvom Svetega Duha, bodo na ta način, upam, kanonične vizitacije tudi v naši škofiji in v današnjih časih, pripomogle k intenzivnejšemu verskemu življenju, k enotno usmerjenemu delu duhovščine, pa tudi k veselju in zaupanju, k vztrajnosti in doslednosti v dušnopastirskem delu. Vizitacija naj vez med škofom in klerom in med duhovščino sploh še bolj utrdi, da bomo vsi radostni delavci v vinogradu Gospodovem.

V. Kanonična vizitacija v letu 1931.

se bo vršila v dekanijah: Ljubljanska okolica, Cerknica, Kamnik in Vrhnika ter v eni župniji dekanije Loka, in sicer po sledečem redu:

1. Dekanija ljubljanske okolice.

1. Št. Vid nad Ljubljano na velikonočni ponedeljek, 6. aprila;
2. Ig v torek, 14. aprila;
3. Golo v sredo, 15. aprila;
4. Želimplje v četrtek, 16. aprila;
5. Rudnik v petek, 17. aprila;
6. Sostro v soboto, 18. aprila;
7. Devica Marija v Polju v nedeljo, 19. aprila;
8. Št. Jakob ob Savi v ponedeljek, 20. aprila;
9. Črnuče v torek, 21. aprila;
10. Ježica v sredo, 22. aprila;
11. Šmartin pod Šmarno goro v četrtek, 23. aprila;
12. Sora v petek, 24. aprila;
13. Preska v soboto, 25. aprila;
14. Brezovica v nedeljo, 20. septembra;
15. Dobrova v ponedeljek, 21. septembra;
16. Sv. Katarina v torek, 22. septembra;
17. Polhov gradec v sredo, 23. septembra;
18. Tomišelj v nedeljo, 4. oktobra.

2. Dekanija Loka :

19. Črni vrh nad Polhovim gradcem v četrtek, 24. septembra.

3. Dekanija Vrhnika :

20. Vrhnika v nedeljo, 26. aprila;
21. Borovnica v ponedeljek, 27. aprila;
22. Preserje v torek, 28. aprila;
23. Rakitna v sredo, 29. aprila;
24. Bevke v četrtek, 30. aprila;
25. Horjul v petek, 1. maja;
26. Št. Jošt v soboto, 2. maja;
27. Podlipa v nedeljo, 3. maja;
28. Sv. Trije kralji na Vrhu v ponedeljek, 4. maja;
29. Rovte v torek, 5. maja;
30. Zaplana v sredo, 6. maja;
31. Dolenji Logatec v četrtek, 7. maja;
32. Gorenji Logatec v petek, 8. maja;
33. Hotedršica v soboto, 9. maja.

4. Dekanija Cerknica :

34. Planina v nedeljo, 10. maja;
35. Unec v ponedeljek, 11. maja;
36. Begunje v torek, 12. maja;
37. Cerknica v sredo in četrtek, 13. in 14. maja;
38. Grahovo v petek, 15. maja;
39. Babno polje v soboto, 16. maja;
40. Stari trg pri Ložu v nedeljo, 17. maja;
41. Bloke v ponedeljek, 18. maja;
42. Sv. Trojica v torek, 19. maja;
43. Sv. Vid v sredo, 20. maja.

5. Dekanija Kamnik:

44. Domžale v nedeljo, 7. junija;
45. Mengeš v ponedeljek, 8. junija;
46. Dob v torek, 9. junija;
47. Rova v sredo, 10. junija;
48. Homec v četrtek, 11. junija;
49. Stranje v petek, 12. junija;
50. Gozd v soboto, 13. junija;
51. Mekinje v nedeljo, 14. junija;
52. Nevlje v ponedeljek, 15. junija;
53. Sela v torek, 16. junija;
54. Šmartin v Tuhinju v sredo, 17. junija;
55. Zgornji Tuhinj v četrtek, 18. junija;
56. Špitalič v petek, 19. junija;
57. Motnik v soboto, 20. junija;
58. Komenda v nedeljo, 21. junija;
59. Tunice v ponedeljek, 22. junija;
60. Vranja peč v torek, 23. junija;
61. Vodice v sredo, 24. junija;
62. Kamnik v nedeljo, 13. septembra.

V Ljubljani, dne 22. januarja 1931.

† Gregorij,
škof.

4.

Konference v letu 1931.

I. Konferenca dekanov.

Konferenca dekanov se bo vršila v četrtek po binkoštih, dne 28. maja, ob 9. uri v škofijski palači. H konferenci vabim g. generalnega vikarja, vse gg. arhidiakone in dekane.

Obravnavala se bo sledeča tvarina:

1. Evharistična vzgoja otrok.
2. Času in cerkvenim predpisom primerna duhovska noša.
3. Štetje gospodarskega leta od 1. januarja do 31. decembra.
4. Način ureditve dekanove vizitacije, da bi se v teku petih let pregledale tudi podružnice in zemljišča.
5. Dušnopastirska izraba papeževe okrožnice z dne 31. decembra 1930 »Casti connubii«.
6. Poročilo o ACM.
7. Slučajnosti.

II. Pastoralne konference.

A. Na spomladanski konferenci naj se obravnavajo sledeča vprašanja:

1. Kako naj domači dušni pastirji skrbе za župljane, ki so se začasno izselili v tujino? (K obravnavi tega vprašanja je pripravljen priti na dekanovo povabilo zastopnik Družbe sv. Rafaela, Ljubljana, Miklošičeva cesta 24.)

2. Kako je napredovala po župnijah katoliška akcija? (Kratko pismeno poročilo o razvoju katoliške akcije, podano od vsakega župnika.)

3. *Casus*: *Galenus* medicus, videns amicum suum Titum frequenter operationes abortivas peragere, rem dissimulat, ac si nihil videret. — De iis, quae ex cura infirmorum circa aegrotos vel circa eorum familias rescit, leviter coram aliis loquitur. — Nuper ad eum venit sponsus, qui levamen petebat ob morbum pulmonum: quem attentius inspiciens conspicit laborare gravi morbo venereo: quo viso statim sponso seriis verbis nuptias dissuadet: cumque nihil proficeret, sponsam occulte monet, ut a sponsalibus resileat, cum matrimonium infaustum futurum sit.

Quaeritur: a) Quid sit correptio fraterna, quomodo et quando obliget? — b) Quid sit secretum, quomodo distinguatur, quanta et qualis obligatio servandi secretum, et quando haec obligatio cesset? — c) Et quid ad casum?

B. Za jesenske konference se predlagajo ta vprašanja:

1. Kako naj se današnji čas mladina vzgaja v evharističnem duhu?

2. Kako naj se dušnopastirsko izrabi papeževa okrožnica z dne 31. decembra 1930 »Casti connubii«? (Samo ustno.)

V obeh vprašanjih naj bo tudi razgovor na podlagi sklepov konference dekanov.

3. *Casus*: *Lucullus*, vir sufficientibus opibus instructus, sui quidem corporis maximam curam habet, animae vero et domesticorum minimam. — Epulatur quotidie splendide: semper sollicitus, ut exquirat cibos delicatos et exquisitiores: potationi non solum ipse indulget, sed etiam hospites ad bibendum petit lectum et talis ab uxore debitum coniugale expostulat: quod uxor saepe praestare recusat. — Si propter suam vivendi rationem subinde pecuniis indiget et propria non statim praesto habet, dissipat bona ab uxore in dotem allata: famulis mercedem statutam modo non solvit, modo solutionem diu differt. Contributa, quae pro famulis solvenda sunt in arcam infirmorum (bolniška blagajna), scit ingeniose eludere affirmatque, se famulos ad laborandum non vero ad aegrotandum assumpsisse.

Expenatur doctrina: a) De peccatis gulae et ebrietatis. — b) De obligationibus dominorum. — c) Quando cesset obligatio reddendi debitum coniugale? — d) Et quid ad casum?

Prepričan sem, da bodo tudi letošnje konference poučne, koristne in živahne, kakor so bile lanske, o katerih bom poročilo objavil prihodnjič.

V Ljubljani, dne 23. januarja 1931.

† Gregorij,
škof.

5.

Unio apostolica.

Prezvzišeni gospod nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič je v »Škofijskem listu« 1928, str. 57 sl., priporočil vsem duhovnikom duhovniško družbo, ki ima namen v nas samih pospeševati notranje življenje, namreč *Unio Apostolica* (ne *Unio Cleri*, ki pospešuje zanimanje za misijone). V naši škofiji se je doslej priglasilo za to družbo okrog 60 gg. duhovnikov. Na konferencah Sodalitatis ste se o njej razgovarjali ter seznanili

z njenimi pravili. Vsakdanja meditacija, obisk Najsvetejšega, večkratna sv. spoved, dobra priprava in zahvala za sv. mašo, molitev sv. rožnega venca, stalen stik s škofijskim voditeljem potom mesečnega pošiljanja shedule, ohranja v nas ono sveto navdušenje, ki ga moramo imeti za svoj poklic. Kakor moj prednik, tako tudi jaz želim, da bi se duhovniki v kar največjem številu priglasili za vstop v to prekoristno duhovniško družbo. Podrobnejša pojasnila daje škofijski voditelj dr. Ciril Potočnik, semeniški spiritual v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 24. januarja 1931.

† Gregorij,
škof.

6.

Marijini vrtci in Marijine družbe.

V zadnjem času se je med dušnimi pastirji začelo razveseljivo zanimanje za Marijine vrtce in Marijine družbe. Marsikje obe cerkveni organizaciji prav lepo prospévata. In prav je tako! Že prav zgodaj se mora mladina navezati na božjo Mater, že prav zgodaj se mora hraniti z angelskim kruhom, da v hudi življenski borbi ne bo omagala. Marijini vrtci vzgajajo v mladih otroških srcih ljubezen do Brezmadežne, jih navajajo k pogostnemu svetemu obhajilu ter tako postavljajo trdne temelje poštenemu krščanskemu življenju. Zato tudi onim gospodom, ki so doslej stali ob strani, toplo priporočam, da bi se za prevažno delo v Marijinih vrteih ogreli, vrtce ustanovili in jih z vso ljubeznijo vodili.

Podobno je z Marijinimi družbami, zlasti z onimi, ki so namenjene fantom. Ako boste Marijine vrtce dobro vodili, ne bo težko vzgojiti naraščaja za fantovske kongregacije. Kjer so bile fantovske kongregacije pred leti ustanovljene in jih gospodje dobro vodijo, imajo z njimi veliko veselja in člani jim kot laiški apostoli mnogo pomagajo pri dušnem pastirstvu. Sestanki naj bi se vršili, če le mogoče, vsaj na 14 dni in naj ne bodo vedno v cerkvi ampak tudi v dvorani, kjer se voditelj bolj po domače lahko pogovori s fanti o raznih verskih vprašanjih. Ali bi se ne dalo tudi v onih župnijah, kjer še ni fantovske kongregacije, pripraviti tal za njeno ustanovitev? Cvetoče versko življenje med fanti nam bo najlepše plačilo.

Določam, da na eni prvih konferenc Sodalitatis obravnavate vprašanje Marijinih vrteev in Marijinih kongregacij, zlasti za fante.

V Ljubljani, dne 24. januarja 1931.

† Gregorij,
škof.

7.

Konkurzni izpiti.

K dosedanji tvarini, predpisani za konkurzne (župnijske) izpite (vide škof. direktorij za l. 1931., str. 190) se predpisuje še sledeća tvarina:

Važnejše naredbe škofijskega lista (od leta 1920. dalje) in sicer: pravne in upravne naredbe za izpit iz cerkvenega prava; liturgične, pastoralne in katehetske pa za izpit iz pastoralke in moralke.

V Ljubljani, dne 26. januarja 1931.

† Gregorij,
škof.

8.

Izpiti duhovnikov v zmislu kan. 130.

Za letošnje izpite se določa sledeča tvarina:

I.

Iz osnovnega bogoslovja: De Ecclesia. S posebnim ozirom na dušno pastirstvo.

Iz dogmatike: De actu fidei eiusque proprietatibus; de necessitate gratiae actualis, eius relatione ad naturam, de dispensatione eius, de iustificationis natura et effectibus formalibus gratiae sanctificantis; de visione beatifica; de sanctitate Christi, de sacerdotio Christi, de divina Maternitate B. M. V. deque privilegiis eam sequentibus; de SS. Eucharistiae sacramento; de confessione sacramentali; de contritione et attritione.

II.

Iz biblične vede: Stari zakon: Zgodovina svetopisemskega teksta v izvorniku, v grškem, latinskem, staroslovenskem in slovenskem prevodu. Uvod v pentatevh, didaktične knjige in 4 velike preroke. Vsebina historičnih knjig. Eksegeza prvih 50 psalmov.

Novi zakon: Uvod v evangelije, pastoralne liste in Razodetje; eksegeza evangelija sv. Mateja in pastoralnih listov.

III.

Iz moralne teologije: De principiis (Noldin). — De praeceptis Decalogi (excepto VII.). (Po Noldinu.)

Iz pastoralne teologije: O sv. maši in zakramentih.

Iz cerkvenega prava: De matrimonio (Can. 1012—1143; 1960—1992). De beneficiis et administratione bonorum ecclesiasticorum (Can. 1409 do 1551).

Izpiti iz vseh treh skupin se bodo vršili v torek dne 6. oktobra 1931 v avlah ljubljanske teološke fakultete (Alojzijevišče). Začetek ob osmih.

9.

Novomašniki leta 1931.

V mašnike bodo letos posvečeni sledeči bogoslovci ljubljanske škofije:

Iz V. letnika:

1. Srečko Huth, roj. v Ljubljani, župnija Sv. Petra, dne 9. jun. 1907.
2. Franc Tom, roj. v Št. Gotardu dne 29. marca 1903.
3. Ciril Zajec, roj. v župniji Višnja gora dne 4. julija 1905.

Iz IV. letnika:

4. Mihael Burja, roj. na Boh. Beli dne 12. oktobra 1906.
5. Ivan Caserman, roj. v župniji Vrhnika dne 13. aprila 1906.
6. Franc Fric, roj. v župniji Ribnica dne 3. aprila 1907.
7. Franc Mate, roj. v župniji Ribnica dne 22. decembra 1906.
8. Anton Oberstar, roj. v župniji Ribnica dne 21. februarja 1906.
9. Franc Pahulje, roj. v župniji Dolenja vas pri Ribnici dne 8. oktobra 1906.
10. Venceslav Snój, roj. v župniji Zagorje ob Savi dne 24. septembra 1908.

V zmislu določil kan. 998 cerkvenega zakonika naj se ti novomašniki v vseh župnih in samostanskih cerkvah razglase vernikom s prižnice s priporočilom, naj verniki molijo zanje, da bi postali in ostali duhovniki po Sreč Jezusovem.

Subdiakonati so imenovani prejeli na praznik sv. Družine, dne 11. januarja 1931, druga dva višja redova pa bodo prejeli: diakonat na belo nedeljo, dne 12. aprila, prezbiterat pa na praznik sv. Cirila in Metoda, dne 5. julija.

10.

Duhovne vaje v letu 1930.

so opravili: Škof dr. Gregorij Rožman. — Ahačič Matej, Ambrožič Franc, Anžič Jožef, Arh Jožef, Arh Luka, dr. Arneje Janko. — Bergant Anton, Bergant Janez, Bernik Franc, Bertoncelj Valentin, Bešter Janez, Bonač Franc, Borštnar Janez, Brajec Jožef, Brecljnik Alojzij, Brešar Jožef, dr. Breznik Anton, Bukovec Martin, Bukowitz Henrik. — Cuderman Jožef, Cuderman Kristijan, Cunder Viljem. — Čadež Anton, Čadež Viktor, dr. Čepon Anton, Črnilec Janez. — Dagarin Matej, dr. Demšar Jožef, Demšar Viktorijan, Dodič Anton, Dolenc Janez, Dolinar Franc, Dovč Janez. — Dr. Ehrlich Lambert, Eppich Jožef, Erjavec Janez, Erker Ferdinand, Erker Jožef, Eržen Peter. — Dr. Fabijan Janez, dr. Fajdiga Viljem, Ferjančič Franc, Ferkulj Jožef, Filipič Janez, Fister Franc, Florijančič Jožef, Fröhlich Franc. — Glinšek Franc, Gnidovec Jožef, Gole Anton, Govekar Franc, Govekar Leopold, dr. Grivec Franc, Gross Karel. — Hiti Franc, Hladnik Janez, Hladnik Janez ml., Hybašek Vojteh. — Dr. Jaklič Franc, Jane Peter, Jarc Alfonz, dr. Jere Franc, Jerman Anton, dr. Jerše Jožef, Jerše Valentin, Ježek Matej, Juvan Franc, Juvanec Jožef. — Kajdiž Valentin, Kalan Andrej, Kalan Janez, Kambič Alojzij, Kastelic Matija, Kepec Janez, Kirar Franc, dr. Klinar Tomaž, Klinec Jernej, dr. Knific Janez, Kogej Franc, Kokel Franc, Komlanec Anton, Kopitar Andrej, Koritnik Anton, Košiček Jožef, Košir Franc, Košmerlj Alojzij, Kovič Jernej, Koželj Franc, Kraker Jožef, Kralj Franc, Kraljič Janez, Kreiner Jožef, Krisch Alojzij, Krumpestar Franc, Kunaver Janez, Kušar Franc. — Lavrič Andrej, Lavrič Vincencij, Lesar Janez, dr. Levičnik Alfonz, Lovšin Franc,

Lovšin Janez, Lunder Alojzij. — Mali Gregorij, Marješič Filip, Markež Alojzij, Markič Jožef, Martinčič Andrej, dr. Merhar Alojzij, Miklavčič Anton, Mzetič Franc, Mrkun Anton. — Nadrah Ignacij, Nahtigal Franc, Neubauer Franc, Novak Jožef. — Oblak Valentin, Očepek Jožef, Ogrizek Jakob, Omahna Jakob, dr. Opeka Mihael, Orehek Andrej, Osolnik Franc, Oven Jožef. — Pavlič Anton, Pavlin Jernej, Pengov Franc, Perko Pavel, Perko Viktor, dr. Perne Franc, Perz Alojzij, Petrič Janez, Piber Janez, Pirkovič Janez, Plantarič Jožef, Podlipnik Jožef, Poje Jožef, Pckorn Franc, † Porenta Gašper, dr. Potočnik Ciril, Primar Janez, Pucelj Janez. — Rajčević Franc, Ramovš Jakob, Remškar Valentin, Rihar Janez, Rihtaršič Janez, Ronko Anton, Rozman Jožef, Rupnik Karel. — Schiffrer Ludovik, dr. Sever Jožef, Sitar Valentin, Skebe Silvester, Skobe Ignacij, Slapšak Julij, Sparhakl Karel, Stare Andrej, Strah Alojzij, Strah Jožef, Stroj Alojzij, Studen Franc, Stupica Jožef, Supin Karel, Sušnik Janez. — Šavli Andrej, Škerjanec Martin, Šmit Franc, Šolar Jožef, Štrekelj Jakob, Štrubelj Janez, Štrukelj Alojzij, Štrus Janez, Švelc Anton, Švigelj Viktor. — Tavčar Matej, Tiringar Janez, Tome Matija, Tome Alojzij ml., Torkar Anton, Traven Štefan, dr. Trdan Franc. — Dr. Ujčić Jožef, Urbanec Franc, dr. Ušeničnik Aleš, dr. Ušeničnik Franc. — Vadnjal Anton, Veider Janez, Vilfan Janez, Vindišar Janez, Vovk Anton, Vrankar Jožef, dr. Vrečar Janez, Vrhovec Franc. — Wester Alojzij. — Zabret Franc, Zabret Valentin, Zabukovec Tomaž, Zajc Franc, Zajc Karel, Zajc Pavel, Zakrajšek Viktor, Zalokar Jožef, Zorko Franc, Zupanc Alojzij, Zupanc Andrej. — Žbontar Matej, Žerjav Janez, Žitko Alojzij, Žnidaršič Anton, Žugelj Nikolaj, Žužek Franc, Žužek Jožef. — Skupaj 214.

Naknadno se objavlja za leto 1929.: Drole Martin, dr. Merhar Alojzij, Škerbec Matija.

DUHOVNIH VAJ

so se v Domu duhovnih vaj v Ljubljani l. 1930. udeležili možje in fantje iz ljubljanske škofije po dekanijah:

Ljubljana, mesto: možje: Mar. Oznanjenje 5, Sv. Peter 3, Šiška 1; fantje: Stolna župnija 1, Sv. Jakob 1, Mar. Oznanjenje 4, Sv. Peter 2.

Ljubljana, okolica: možje: Brezovica 1, D. M. v Polju 4, Dobrova 1, Ježica 1, Polhov gradec 2, Sostro 1, Sv. Helena 1, Št. Vid nad Ljubljano 1; fantje: Dobrova 6, Polhov gradec 1, Sora 1, Šmartin pod Šmarno goro 1, Št. Jakob ob Savi 2.

Cerknica: možje: Begunje 3; fantje: Cerknica 1, Begunje 4.

Kamnik: možje: Homec 1, Komenda 7, Mengeš 4; fantje: Kamnik 7, Komenda 16, Mekinje 1, Špitalič 3, Vodice 2.

Kočevje: možje: Kočevje 1; fantje: —.

Kranj: možje: Goriče 2, Kranj 2, Naklo 1, Šenčur 2, Trstenik 2, Trzič 1; fantje: Goriče 5, Kovor 1, Šenčur 2, Trstenik 3, Trzič 14.

Leskovec: možje: Št. Jernej 1; fantje: Bučka 1, Sv. Duh 1.

Litija: možje: Radeče 1, Šmartno 1, Št. Lambert 1, Zagorje 2; fantje: Dole 1.

Loka: možje: Sv. Lenart 1, Škofja Loka 3; fantje: Črni vrh 3, Poljane 1, Selca 2, Škofja Loka 2, Zalilog 2.

Moravče: možje: Moravče 1; fantje: Krašnja 1.

Novo mesto: možje: —; fantje: Brusnice 1.

Radovljica: možje: Begunje 1, Breznica 4, Koprivnik 1, Lesce 1, Mošnje 1; fantje: Begunje 1, Boh. Bela 1, Dovje 1, Gorje 7, Jesenice 2, Koroška Bela 4, Kropa 1, Lesce 1, Ribno 1.

Ribnica: možje: Dobropolje 2, Struge 7, Sv. Gregor 1, Škocijan 1, Velike Lašče 11; fantje: Dobropolje 7, Ribnica 11, Sodražica 5, Škocijan 4, Turjak 2, Velike Lašče 43.

Semič: možje: Črnomelj 1, Semič 1; fantje: Radovica 1.

Šmarije: možje: Polica 1, Št. Vid pri Stični 6, Višnja gora 2; fantje: Št. Vid pri Stični 1, Višnja gora 4.

Trebnje: možje: Čatež p. Zapl. 1, Sv. Križ pri Litiji 4, Sv. Trojica 1, Št. Janž 1, Št. Rupert 1; fantje: Čatež 1, Sv. Križ 1, Št. Janž 1, Št. Lovrene 14.

Vrhnika: možje: Rovte 1, Vrhnika 3; fantje: Vrhnika 1.

Žužemberk: možje: —; fantje: Ambrus 1.

Skupaj: mož 109, fantov 212, torej 321.

11.

Razne objave.

Poroke italijanskih državljanov. Zaročenci, ki so italijanski državljani, pa se hočejo poročiti pri nas, potrebujejo za svojo poroko oklicni list pristojne domovinske občine v Italiji, oziroma izjavo te občine, da ni nobenega zadržka zoper njih poroko v Jugoslaviji. Ta predpis, ki je veljal doslej, se tudi v novejšem času ni nič spremenil. Oklicni list ali izjavo občine posreduje zaročencem kr. generalni italijanski konzulat v Ljubljani. Prošnji na konzulat je treba priložiti: rojstni in krstni list, samski oz. vdovski list ter domovinski list za ženina in nevesto (torej šest listin). Ako sta ženin ali nevesta mladoletna, je treba priložiti prošnji poleg navedenih listin še overovljeno pismo izjavo pristanka staršev. Ako sta ženin in nevesta vdovca, je priložiti mrliške liste zadevnih umrlih zakoncev. Poleg navedenih listin ima domovinska občina pravico, zahtevati od slučaja do slučaja vse druge potrebne listine v dokaz samskega stanu zaročencev. Zaročencem se listine v svrhu poroke overovijo brezplačno. Pač pa je treba priložiti prošnji za oklic 25 lir ali protivrednost v dinarjih za poslovanje uradov v Italiji. Ako sta pa zaročenca ubožna, se priložita prošnji njihova ubožna lista. — Prošnja se lahko pošlje naravnost na konzulat, ali pa potom škof. ordinariata.

Izobešanje državnih zastav. § 9 zakona o praznikih (»Škofijski list« 1929, str. 112) določa: »Ob državnih praznikih se smejo izobešati na splotjih samo državne zastave. Ob teh dneh se morajo izobešati državne zastave na vseh državnih in samoupravnih uradih kakor tudi na zgradbah uprav javnopravnega značaja; v mestih in trgih pa morajo vsi lastniki zgradb izobešati državne zastave.« — Zato se morajo ob vseh državnih praznikih izobešati drž. zastave tudi na vseh župniščih in župnih cerkvah.

Consignatio festorum suppressorum za l. 1931. je priložena tej številki lista. — Kakor je bilo že lani naročeno, naj sporoče tudi letos semkaj tisti gospodje župniki, ki jim primanjkuje intencij, da se jim odkažejo mašne intencije za dotične dni, denar pa se bo pridržal kar na ordinariatu za zavod sv. Stanislava. Ob koncu leta pa naj sporoče, da so intencije v resnici opravili.

Naročnina za »Škofijski list« znaša za l. 1931. 50 Din kakor doslej. V svrhu poravnanja so priložene položnice. Tisti, ki so s poravnanjem naročnine za nazaj v zastanku, naj naročnino nemudoma poravnajo.

Slovstvo.

Pri studencih zdravja in moči. Napisal p. Mavricij T e r a š, O. Cap. Založila prodajalna K. T. D. (Ničman) v Ljubljani. Cena 24 Din, po pošti 2 Din več. — Pisatelj je na 100 straneh zbral in lepo uredil nauk in pripomočke za lepo krščansko življenje. Knjiga, ki je napisana v gladkem slogu in je pregledno urejena, bo radi svoje praktične vsebine mogla služiti vsakomur.

Knjiga postave. 45 govorov o božjih zapovedih. I. zvezek. V stolni cerkvi sv. Nikolaja govoril stolni pridigar dr. Mihael O p e k a. Založila prodajalna K. T. D. (Ničman) v Ljubljani. Cena 22 Din, po pošti 1.50 Din več. — S pričujočo, 19. knjigo svojih pridig, je g. stolni pridigar objavil prvi del svojih govorov o božjih zapovedih. Obdelal je v njej prvo, drugo in tretjo zapoved. Vsa Knjiga postave bo obsegala tri zvezke, ki bodo vsi izšli letos. Razume se, da se knjiga sama že s tem priporoča. Kakor ta zvezek, bo dobrodošel tudi drugi in tretji.

Lučka z neba, verski list za mladino, je začel izhajati z januarjem. Posamezna številka stane 50 par. Naroča se v Ljubljani, Marijin trg št. 4. Urednik je p. Krizostom Sekovanič. Ta listič bo zlasti gg. katehetom v šoli velika opora. Njegov namen je širiti med otroci prav nežno ljubezen do Jezusa, jih navajati k pogostemu sv. obhajilu, h karitativnemu delu in k natančnemu izpolnjevanju verskih dolžnosti. Za enkrat bo izhajal listič mesečno in bo imel vedno prilogo »Jezusovi dnevi«, t. j. nekako izpraševanje vesti za vsak dan v mesecu. Da razpečevanje lističa ne bo gg. duhovnikom v breme, naj si izberejo par dobrih otrok, ki bodo časopis kot apostoli z navdušenjem raznesli po hišah. Ti mali apostoli naj bi dobivali časopis brezplačno. Naročnina naj se pa poravna vsak mesec sproti.

Škofijska kronika.

Imenovan je bil za honorarnega veroučitelja na drž. realni gimnaziji v Novem mestu Franc K e k, ondotni kapiteljski vikar.

Premeščeni so bili kot kaplani: Marijan D o k l e r od Sv. Jakoba v Ljubljani v Presko, Anton P i p a iz Kamnika na Trato nad Škofjo Loko in Mihael J e n k o iz Trebnjega v Kamnik.

Umrla sta: Dr. Josip L e s a r, apostolski protonotar, profesor bogoslovja v pok. itd., v Ljubljani dne 29. januarja 1931 v starosti 73 let, in Janko S e d e j, mornariški kurat v pok., v Radomljah dne 29. januarja 1931 v starosti 48 let. — Naj v miru počivata!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 31. januarja 1931.

Vsebina: 1. Gregorij, škof: Vernikom o nedeljskem delu. — 2. Postna zapoved za leto 1931. — 3. Naredba o kanonični vizitaciji. — 4. Konferenca v letu 1931. — 5. Unio apostolica. — 6. Marijini vrtci in Marijine družbe. — 7. Konkurzni izpiti. — 8. Izpiti duhovnikov v zmislu kan. 130. — 9. Novomašniki leta 1931. — 10. Duhovne vaje v letu 1930. — 11. Razne objave. — 12. Slovstvo. — 13. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — Odgovorni urednik: Jože Jagodiec.
Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Ceč.

Gregor,

durch Gottes und des apostolischen Stuhles Gnaden
Bischof von Ljubljana,

entbietet allen Gläubigen seiner Diözese Gruß und Segen.

Als ich während der letzten Jahre in die verschiedensten Teile unserer Diözese gekommen bin, habe ich tiefbetrübt die Bemerkung gemacht, daß vielerorts der Tag des Herrn nicht mehr so heilig gehalten wird, als es Gott der Herr angeordnet hat. Vielfach werden auch an Sonntagen schwere Arbeiten verrichtet und der Gottesdienst vernachlässigt. Um euch, Geliebte im Herrn, vor jenen Übeln, die den Verächtern der Gebote Gottes drohen, zu bewahren, möchte ich euch zu Beginn der heurigen Fastenzeit kurz die Bedeutung des dritten Gebotes Gottes: Du sollst den Feiertag heiligen, darlegen.

Gott der Schöpfer selbst hat einen Tag der Woche gesegnet und geheiligt, auf daß er für den ganzen Menschen, für Leib und Seele, gesegnet und geheiligt sei. »Gott segnete den siebten Tag und heiligte ihn, weil er am selben ruhte von allem seinem Werk, das Gott schuf, um es zu machen« (1 Mos 2, 2).

I.

Für den Leib ist der Tag des Herrn gesegnet in der Ruhe von schwerer täglicher Arbeit. Nach Gottes weiser Anordnung ist des Menschen Leben ein Werktag. Mit körperlicher oder geistiger Arbeit muß er sich sein tägliches Brot verdienen und zwar im Schweiß seines Angesichtes. Unter den Werktagen jedoch hat Gott der Herr einen Tag bestimmt, an dem sich der Mensch den Schweiß vom Angesichte wischen soll. »Sechs Tage sollst du arbeiten und deine Geschäfte tun, der siebte Tag aber ist der Tag des Herrn, deines Gottes« (2 Mos 20, 9. 10). »Am selben sollst du kein Geschäft tun, weder du, noch dein Sohn, noch deine Tochter, noch dein Knecht, noch deine Magd, noch dein Vieh, noch der Ankömmling, der inner deiner Tore ist« (2 Mos 10, 9). Höret ihr die Worte des Herrn, des gütigen Vaters, der voll Sorge ist für seine Kinder? Ruhe verlangt Gott am siebten Tage, aber nicht für sich, sondern für uns. Wir sind der Ruhe bedürftig wenigstens an einem Tage der Woche. Und gerade jeder siebte Tag soll Ruhetag sein. So ordnete es Gott der Schöpfer unserer Natur an. Daher mißglückte jeder Versuch hierin eine Änderung zu treffen. Gottes Weisheit kann der kleine Mensch nicht übertreffen oder zusehnden machen. Der Versuch einer Zehntagewoche während der französischen Revolution scheiterte kläglich, dasselbe wird mit dem gegenwärtigen rus-

sischen Experiment einer Fünftagewoche geschehen. Gott läßt sich nicht verbessern!

Während des Weltkrieges, als die besten Arbeitskräfte abwesend und die Lebensmittelnot groß war, da erlaubte die Kirche wegen dieses Notfalles ausnahmsweise auch an Sonntagen die Feldarbeit. Von dieser Tatsache falsch belehrt sind auch jezt, wo keine solche Notlage herrscht, viele ohne jeglichen gerechten Grund gleich bereit, den Tag des Herrn durch schwere Feldarbeit oder Bautätigkeit zu entweihen. Geliebte im Herrn! Ich befürchte, daß eine solche Vernachlässigung des Gebotes Gottes den göttlichen Segen von all eurer Arbeit verbannen wird. Sonntagsarbeit hat keinen Segen, bringt keinen Nutzen. Was du Gott dem Herrn vor-enthältst, holt sich der Teufel, dir bleibt in Wirklichkeit nichts als die Sünde, für die du büßen mußt. Der heilige Pfarer von Ars, Johannes Vianney, pflegte zu sagen: »Zwei Wege gibt es, auf denen man sehr schnell zur Armut gelangt: Diebstahl und Sonntagsarbeit.« Höret auch, was der Herr selbst spricht: »Wenn ihr meine Gesetze verwerft und meine Anordnungen verachtet, so daß ihr das nicht tut, was ich geboten habe, und meinen Bund zu nichte macht, so werde ich hingegen euch dies tun: Plötzlich werde ich euch mit Armut heimsuchen... Vergeblich werdet ihr die Saaten säen, denn die Feinde werden sie verzehren« (3 Mos 26, 15. 16).

Um die Sonntagsarbeit zu rechtfertigen, werden die verschiedensten Ausflüchte gebraucht. Unternehmer, denen es nur um höheren Gewinn zu tun ist, behaupten, daß die veränderten Wirtschaftsverhältnisse es unbedingt heischen jeden Tag ohne Ausnahme der erwerbenden Arbeit zuweihen. Der englische Lord Beaconsfield ist anderer Ansicht, da er sagt: »Von allen göttlichen Einrichtungen ist diejenige, die uns den Sonntag und seine Ruhe sicherte, die vortrefflichste. Ich halte dafür, daß sie eine der größten Segnungen für den Menschen ist. Sie ist der Eckstein der Zivilisation. Wenn diese Bestimmung außer Acht gelassen wird, muß die Gesundheit der Völker darunter leiden.« Besitzlose Volksklassen hinwiederum sagen, daß sie von der täglichen Not gezwungen sind auch am Sonntag zu arbeiten. »Essen muß ich jeden Tag, daher muß ich auch jeden Tag verdienen, was ich zum Leben nötig habe.« Not und Elend sind niemals Folgen der Sonntagsruhe! Zeigt mir, Geliebte im Herrn, nur einen einzigen Menschen auf Gottes weiter Erde, der deswegen in Armut geraten, weil er den Tag des Herrn gehalten hat gemäß seinem Gebot. Oder zeigt mir einen Menschen, den Sonntagsarbeit reich gemacht hat. Nein, nicht reich gemacht, wohl aber an den Bettelstab gebracht hat Sonntagsarbeit schon viele. Gedenken wir, was der hl. Paulus den Galatern geschrieben hat: »Täuscht euch nicht, Gott läßt seiner nicht spotten! Wer auf sein Fleisch sät, wird auch vom Fleische Verderben ernten« (Gal 6, 7).

Ihr wisset es selbst, daß es Gründe gibt, aus denen auch an Sonntagen schwere Arbeit erlaubt sein kann. Der göttliche Heiland hat uns das bei zwei Gelegenheiten erklärt. Als seine Jünger von Not getrieben am Sabbat Ähren pflückten, um ihren Hunger zu stillen, antwortete der Herr den erzürnten Pharisäer: »Der Sabbat ist um des Menschen willen gemacht, nicht der Mensch um des Sabbats willen« (Mr 2, 27). Noch am selben Tage hatte der Heiland wiederum Gelegenheit die richtige Auffassung über die Feiertagsruhe zu betonen, als er auf die Frage, ob es erlaubt sei am Sabbate zu heilen, antwortete: »Wer wird unter euch der Mann sein, der ein

einziges Schaf hat, und wenn dieses am Sabbate in eine Grube fällt, es nicht ergreift und herauszieht?« (Mt 12, 11). Nach diesen Worten des Herrn gibt es zwei Gründe, daß man am Tage des Herrn auch schwere Arbeiten, die ansonsten verboten sind, verrichten darf; das ist eigene Not und die Not des Nächsten, dem man zu Hilfe kommen muß. Gewinnsucht, Geiz und übertriebene Selbstliebe sind keine Entschuldigungsgründe für die Sonntagsarbeit. Ein eifriger Christ, dem es um die Erfüllung der Gebote Gottes ernst ist, wird sich nicht leicht für eine schwere Arbeit am Sonntag entschließen, und wenn schon, dann eher um seinem in Not geratenem Nachbar zu helfen als zu eigenem Vorteil.

Ich bitte euch, Geliebte im Herrn, recht sehr, nehmt es mit der Sonntagsruhe recht genau, auf daß jener Segen, den der allmächtige Schöpfer seinem Ruhetage gegeben hat, auch über euch alle komme.

II.

Gott der Herr hat nach dem Berichte Mosis den siebenten Tag nicht nur gesegnet sondern auch geheiligt, daher verlangt das dritte Gebot Gottes von uns nicht nur Ruhe von schwerer Arbeit, sondern auch Heiligung des Tages, damit der Tag des Herrn der Seele zum Heile gereiche. »Meine Sabbate heiliget, damit sie ein Zeichen seien zwischen mir und euch und ihr erkennet, daß ich der Herr, euer Gott bin« (Ezech 20, 20), spricht Gott durch den Propheten. Auch betreffs dieser zweiten Sonntagspflicht bietet unsere Diözese vielfach ein trauriges Bild. Vielen ist der Sonntag zwar ein Ruhe- und Erholungstag für den Leib, aber kein Tag der Seelenheiligung mehr. Schon am Samstag nachmittags eilen sie mit Sack und Pack in die freie Natur, begeben sich auf die Berge und verschiedene andere Ausflüge, an die Pflicht, eine heilige Messe zu hören, denken sie nicht einmal. O, wie gönne ich den Armen, welche die ganze Woche in dumpfen Räumen zubringen müssen, daß sie Sonntags frische Luft und Sonnenschein in Fülle genießen und sich am Anblicke der schönen Natur ergötzen! Aber sehet, den Leib kräftigen und erholen sie, ihre Seele lassen sie aber verdorren und verderben. Und doch sehnt sich auch ihre Seele nach übernatürlichem Leben in Gott und der Sonntag ist dazu da, daß sich die Seele erneuere in diesem göttlichen Leben, daß sie Kraft, Gnade und Segen erhalte vom Herrn. Nichts davon wird der armen Seele vergönnt und sie ist all dessen doch so sehr bedürftig. Der Sonntag ist erst dann wahrer Sonntag, wenn ihn Leib und Seele gleicherweise feiern.

Andere ruhen zwar am Sonntag, jedoch nicht für Gott, sondern für den bösen Feind; sie lassen die Arbeit, um für die Sünde frei zu sein. An Sonn- und Feiertagen werden die meisten und größten Missetaten begangen und Gott am schrecklichsten beleidigt. Da finden Belustigungen statt, wo die Leidenschaften wachgerufen und durch übermäßigen Genuß geistiger Getränke sosehr entflammt werden, daß vielen der Tag des Herrn zum Tage des zeitlichen und ewigen Fluches wird, nicht aber zum Segen, wie er vom Gott dem Herrn bestimmt wurde. Wie traurig sind alle diese Feststellungen!

Manche sagen, daß sie ihren Sonntagsgottesdienst in der freien Natur halten, wo sie ungestört die Schönheit und Allmacht Gottes bewundern können. Es ist schon wahr, daß die Großartigkeit der Schöpfung im Herzen des denkenden Menschen irgendwelche fromme Gefühle weckt. Diese

können jedoch jenen Gottesdienst, den uns die Kirche unter einer schweren Sünde vorschreibt, niemals ersetzen. Jawohl, unter einer schweren Sünde verlangt die Kirche, daß jeder, der das siebte Lebensjahr vollendet hat, an Sonn- und gebotenen Feiertagen die heilige Messe anhören muß, wenn er nicht rechtmäßig verhindert ist. An diesem Gebote läßt sich nicht herumdeuteln, es ist klar genug. Und schließlich ist es eine Erfahrungstatsache, daß wer das dritte Gebot nicht beobachtet, es auch mit den übrigen nicht besonders genau nimmt. Wer keinen Sonntag mehr hält, dessen Glaubensleben ist am Absterben. Alle Gebote Gottes hängen innig zusammen, denn sie sind nur die nähere Ausführung des einen Gebotes: Du sollst Gott den Herrn über alles lieben und deinen Nächsten wie dich selbst. Diesbezüglich las ich ein lehrreiches Geschichtlein: Eines Tages wollte ein Knabe von zwölf Jahren mit dem Gebetbuche in der Hand zur Kirche gehen. Da begegnete ihm sein Vater, einer von jenen, die sich die Achtung in der Familie durch Spotten über die Frömmigkeit zu erzwingen hoffen. »Wo gehst du hin?« fragte der Vater. »In die Kirche,« erwiderte der Kleine! »Ach was,« entgegnete unwillig der Vater, »die Kirche ist nur für deine Mutter und deine Schwestern, du gehst mit mir!« Der Knabe heftet seine Augen zu Boden und sprach nach einer Weile mit Tränen in den Augen: »Aber Vater, es steht im Katechismus: Gedenke, daß du den Sabbat heiligst! Ist denn das dritte Gebot nur für meine Mutter und Schwestern?« »Dummheit, Dummheit,« war die Antwort des Vaters. »Aber, lieber Vater,« entgegnete das Kind, wie von Gott erleuchtet, »wenn es eine Dummheit ist, das dritte Gebot zu befolgen, dann ist es ebenso eine Dummheit, das vierte zu beobachten.« Das Wort des Kindes machte Eindruck auf den Vater. Seine Beweiskraft traf ihn wie ein Schlag aus heiterem Himmel. Er widersetzte sich nicht länger dem Kirchenbesuche des Kleinen. Am folgenden Sonntag sah man ihn selbst mit seinem Kinde und seiner Familie zur Kirche gehen. (Stingeder, Das Gesetz der zwei Tafeln, 87.)

Um die ewige Seligkeit zu erlangen, genügt ein verschwommener Glaube nicht, auch nicht eine Gefühlsreligion, dazu ist vielmehr die genaue und treue Erfüllung des göttlichen Willens notwendig. »Nicht jeder, der mir sagt: Herr, Herr! wird in das Himmelreich eingehen, sondern werden Willen meines Vaters tut, der im Himmel ist, der wird in das Himmelreich eingehen«, sagt der Heiland (Mt 7, 21). Seinen Willen hat uns der himmlische Vater in seinen Geboten kundgetan. Wenn wir auch nur ein einziges Gebot vernachlässigen und uns schwer gegen dasselbe versündigen, können wir nicht in das Himmelreich eingehen. Nun besteht das Gebot, daß wir an Sonn- und gebotenen Feiertagen Gott den Herrn verehren müssen durch Teilnahme am heiligen Meßopfer.

Was die Sonntagsmesse anbelangt, haben vielerorts die Gläubigen eine arge Gewohnheit, die eine schwere Beleidigung Gottes bedeutet. Sie gehen zwar im Sonntagsstat von zuhause fort, kommen bis zur Kirche, treten jedoch nicht ein, sondern bleiben während des Gottesdienstes draußen stehen, oder begeben sich direkt ins Gasthaus, wo sie beim Glase ihren Gottesdienst halten. Ich gestehe euch, Geliebte im Herrn, offen ein, daß ich diesen Unfug gar nicht begreife, noch nur einen einzigen Grund finde, der einen vernünftigen Menschen bewegen könnte, vor dem Gotteshause stehen zu bleiben und zwar auch dort, wo in der Kirche noch Platz genug vorhanden ist. Ja, wenn dies nur ein Unfug wäre, so könnte man es noch ertragen, obwohl schwer. Jedoch, meine sehr verehrten Gläubigen, das ist eine Totsünde, eine schwere Beleidigung jenes Gottes, der einstens

dein Richter sein wird, in dessen Hände jedweder in der Todesstunde kommen wird, aus dessen Händen es kein Entrinnen mehr gibt. Zur Kirche kommen und doch verstockt vor ihr stehen bleiben, heißt Gott den Allheiligen ins Angesicht verspotten. Würde jemand von euch eine solche niederträchtige Beleidigung ruhig hinnehmen? Bedenke dies nur! Und Gott der Herr muß Sonntag auf Sonntag diese Beleidigung sich gefallen lassen. Ich fürchte, daß der ewige Richter diese Draußensteher auch in der jenseitigen Heimat wird draußen stehen lassen und ihnen wie den törichten Jungfrauen zurufen: »Wahrlich, ich sage euch, ich kenne euch nicht!« (Mt 25, 12).

Allen jenen, die aus gerechtfertigten Gründen der hl. Messe ferne bleiben, sei es, daß sie selber kränklich sind, oder Kranke, oder Kinder, oder das Haus betreuen müssen, sei es, daß sie beschwerlicher Weg, schlechte Witterung, oder ungenügende Kleidung hindert, allen diesen sei es zum Troste gesagt, daß Gott der Herr ihnen ihr Fernebleiben nicht als Schuld anrechnen wird. Der Herr selbst wird sie mit seinem Segen besuchen und mit seiner Gnade erfüllen, besonders wenn sie noch dazu die schöne christliche Gewohnheit haben, daß sie beim Glockenzeichen ihre Gedanken und ihre Sehnsucht dem Heiland, der sich am Altare auch für sie opfert, zuwenden und so geistigerweise am heiligen Opfer teilnehmen. Mehr Segen und reichere Früchte werden solchen zuteil, als vielleicht jenen, die zwar körperlich in der Kirche anwesend sind, mit dem Geiste aber wer weiß wo weilen.

Auch in dieser Hinsicht, wie wir nämlich an dem hl. Meßopfer teilnehmen, sollen wir uns einmal das Gewissen erforschen! Von der hl. Messe sollen wir der Seele nach neugekräftigt zu den täglichen Arbeiten und Pflichten gehen, um sie treu und gewissenhaft zu erfüllen und dadurch selig zu werden. Was ein erfrischender Regen für den trockenen Ackerboden, das soll die hl. Messe für unsere Seele sein. Wie traurig und schade ist es, wenn Christen trocken und dürr von der Gnadequelle des hl. Meßopfers nach Hause kehren, als ob sich in der Kirche nicht die unblutige Erneuerung des gnadevollen Kreuzesopfers vollzogen hätte. Der ewige Sohn Gottes hat sich soeben am Altare dem himmlischen Vater geopfert, hat für dich gebetet, für deine Sünden der göttlichen Gerechtigkeit Genugtuung dargeboten, du aber hast dich gelangweilt und ungeduldig auf das Ende gewartet, um möglichst schnell aus dem Bereiche göttlicher Gnadenwirksamkeit zu entschlüpfen. Keine Regung von Reue, von Lebensbesserung! Ohne jeglichen Eindruck ging die heilige Handlung an dir vorüber. Nicht einmal soviel Eindruck machte sie auf dich, wie die Kreuzigung auf das zusehende Judentum, von dem das Evangelium berichtet: »Und alles Volk, das zusammengeströmt war zu diesem Schauspiel, und sah, was geschah, kehrte an seine Brust schlagend zurück« (Lk 23, 48).

Der Sonntag hat eine enge Beziehung zur Ewigkeit. Vielfach wird das alte Sprichwort zutreffen: Wie dein Sonntag, so deine Ewigkeit. Wie sehr wünsche ich, euer Bischof, daß ihr alle ohne Ausnahme eine glückliche Ewigkeit erreicht! Christen, nehmt es mit den Geboten Gottes ernst, namentlich auch mit dem dritten Gebote: Du sollst den Feiertag heiligen! Dann könnt ihr zuversichtlich hoffen, daß eure Ewigkeit ein unvergänglicher Tag der Ruhe und des seligsten Gottesdienstes sein wird, dann wird der Herr sein Versprechen, das er uns durch den Propheten gegeben hat, erfüllen: »Die meine Sabbate halten und erwählen, was mir wohlgefällt, und an meinem Bunde festhalten, denen gebe ich in meinem Hause und in

meinen Mauern einen Platz... einen ewigen Namen gebe ich ihnen, der nicht entschwinden wird... alle, die den Sabbath halten, daß sie ihn nicht entweihen... diese werde ich auf meinen heiligen Berg führen (Is 56, 4—7).

Auf daß ihr alle, Geliebte im Herrn, unter der Zahl derjenigen seiet, welche der Herr auf seinen heiligen Berg führen wird, das heißt in den Himmel seiner ewigen Seligkeit, möge auch beitragen der Segen, den ich euch erteile im Namen des allmächtigen Vaters und des Sohnes und des Heiligen Geistes und dieser Segen bleibe über euch alle Tage eueres Lebens. Amen.

Ljubljana, am Tage der hl. Agnes, den 21. Jänner 1931.

† Gregor,
Bischof.

Fastenordnung für das Jahr 1931.

Zufolge der mir vom hl. apostolischen Stuhle erteilten Vollmacht bestimme und erkläre ich folgende Fastenordnung für das Jahr 1931:

I.

1. Das **Abstinenzgebot** verbietet nur den Genuß von Fleisch und Fleischsuppe. Deshalb ist es an allen Abstinenztagen erlaubt jedwedes Tierfett zu gebrauchen.

2. Das **Gesetz des Fastens** (Abbruches) erlaubt nur eine einzige Mahlzeit am Tage mit Sättigung; doch darf etwas Speise morgens und abends genommen werden, wobei die Ortsgewohnheit zu beobachten ist. Es ist auch erlaubt bei derselben Mahlzeit Fleisch- und Fischspeisen zu genießen. Auch ist es erlaubt die Hauptmahlzeit auf den Abend zu verschieben.

3. Das **Gebot der Abstinenz** verpflichtet alle Gläubigen vom vollendeten siebenten Jahre an.

Das **Gebot des Abbruches** verpflichtet aber die Gläubigen, die das einundzwanzigste Jahr vollendet und das sechzigste nicht begonnen haben.

II.

1. *Die Enthaltung von Fleischspeisen* (Abstinenz) ist befohlen an allen Freitagen des Jahres.

2. *Die Enthaltung von Fleischspeisen und Fasten* (Abbruch) zugleich ist zu beobachten:

- a) am Aschermittwoch,
- b) an den Freitagen der vierzigtägigen Fasten,
- c) an den Quatemberfreitagen,
- d) am Samstag vor Pfingsten, am Vortage zum Feiertage Mariä Himmelfahrt (14. August), am Vortage zu Allerheiligen (31. Oktober) und am Tage vor Weihnachten (24. Dezember).

3. *Nur Fasten* ist geboten an allen anderen Tagen der vierzigstägigen Fasten, am Mittwoch und Samstag der Quatemberwochen. An allen Tagen, an welchen die Gläubigen nur zum Fasten verpflichtet sind, ist es ihnen gestattet Fleischspeisen auch beim Abendessen zu genießen. Diejenigen aber, die zum Fasten nicht verpflichtet sind, dürfen an diesen Tagen Fleischspeisen genießen, sooft sie essen.

4. Das Gebot der Abstinenz und des Fastens verpflichtet nicht an den Sonntagen der Fastenzeit, an gebotenen Feiertagen und an den abgeschafften Feiertagen, welche in unserer Diözese noch gefeiert werden.

Am Karsamstag dauert die Verpflichtung zu Abstinenz und Abbruch nur bis Mittag (12 Uhr).

An der Vigil vor Weihnachten endet die Verpflichtung zu Abstinenz und Fasten zum Nachtmahl.

5. Von dem Gebote *der Abstinenz und des Abbruches* sind ausgenommen:

- a) die Gläubigen an jenen Orten, wo Markttag ist, wo das Kirchenpatrozinium oder eine andere kirchliche Veranstaltung festlich gefeiert wird und sich deshalb viel Volk versammelt;
- b) an allen Fasttagen im Jahre, außer am Vortage vor Weihnachten und am Karfreitag: das Militär, die Gendarmerie, die Finanzwache samt den betreffenden Familien.

Vom Gebote *nur des Abbruches* an allen Fasttagen des Jahres, Vortage vor Weihnachten und Karfreitag ausgenommen, sind entbunden: die Arbeiter in Bergwerken und Fabriken mit ihren Familien, die Schaffner (Kondukteure) der Eisenbahnen und die Reisenden, wenn sie genötigt sind in Bahnhofrestaurationen zu speisen; das Schiffspersonal und die Reisenden, wenn sie auf Schiffen speisen müssen; alle jene, die mit ihren Familien und Dienstboten in Kurorten weilen; alle, die durch Umstände gezwungen sind in öffentlichen Gasthäusern ihre Kost zu nehmen, und jene, die von anderen abhängig sind und sich selbst nicht Fastenspeisen besorgen können; alle, die in Strafhäusern leben, nämlich Sträflinge, Aufseher und andere Bedienstete.

Alle jene, die sich dieser gewährten Nachsichten bedienen werden, ermahne ich im Sinne des päpstlichen Schreibens, sie mögen die Erleichterung des Fastens durch gute Werke, namentlich durch Almosen für die Armen ersetzen.

III.

Einzelnen Personen und Familien kann nach kirchlichem Recht (Kan. 1245) aus triftigem Grunde auch ihr Pfarrer eine Nachsicht vom Fastengebote gewähren. Ich bevollmächtige aber auch die Beichtväter zu gleichem Recht, wie die Pfarrer, jedoch nur bei der Beicht.

Aus besonderen von der Kirche gebilligten Gründen sind nur vom Fasten ausgenommen:

- a) Kranke und Genesende, ferner körperlich schwächliche, welche infolge Fastens Kopíweh oder Schwindel bekämen;
- b) Mütter vor und nach der Geburt, auch wenn sie gesund und körperlich kräftig sind;
- c) Arme, die sich die Nahrung erbetteln, welche überhaupt keine genügende Nahrung haben;
- d) Handwerker und Arbeiter, welche schwere Arbeit verrichten müssen, z. B. Landleute, Maurer, Steinmetze, Schmiede, Weber, Tischler, Schu-

ster u. s. w. Alle diese sind vom Fastengebot ausgenommen, obgleich sie gesund und körperlich kräftig sind;

e) alle, welche ermüdende geistige Tätigkeit ausüben müssen, z. B. Volksschullehrer, dann Professoren, wenn sie sich auf die Vorlesungen anstrengend vorbereiten oder täglich vier und mehr Stunden unterrichten müssen; Studenten, welche die meiste Zeit in der Schule verbringen und ernst studieren; Missionäre bei Volksmissionen.

IV.

Endlich bestimme ich, daß die oben angeführten Nachsichten auch für die Gläubigen meiner Diözese gelten sollen, wenn sie sich außerhalb der Diözese aufhalten.

Ich hoffe, daß wir dieses gemilderte Fastengebot bereitwillig und gewissenhaft erfüllen werden. Beten wir und tun wir Buße, damit sich Gott unser erbarme und uns nicht nach unseren Sünden strafe.

Ljubljana, am 21. Jänner 1931.

† Gregor.
Bischof.

